

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

Број 170

16 август 2019, петок

година LXXV

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk



СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
2636. Правилник за изменување на Правилникот за формата и содржината на образецот на одобрението за вршење на превоз на опасни материји во патниот сообраќај	2	2640. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за деталната содржина на потврдата на овластениот актуар	20
2637. Решение од Комисија за хартии од вредност на Република Северна Македонија	5	2641. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за видовите и описот на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на друштво за осигурување и/или реосигурување	21
2638. Решение од Комисија за хартии од вредност на Република Северна Македонија	5	2642. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување	25
2639. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување	5	Огласен дел	1-124

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ**2636.**

Врз основа на член 7-а став 3 од Законот за превоз на опасни материи во патниот и железничкиот сообраќај (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 92/07, 161/09, 17/11, 54/11, 13/13, 163/13, 38/14, 166/14, 116/15, 193/15, 31/16 и 64/18), министерот за транспорт и врски донесе

П РА В И Л Н И К**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАЗЕЦОТ НА ОДОБРЕНИЕТО
ЗА ВРШЕЊЕ НА ПРЕВОЗ НА ОПАСНИ МАТЕРИИ ВО ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ****Член 1**

Во Правилникот за формата и содржината на образецот на одобрението за вршење на превоз на опасни материи во патниот сообраќај (“Службен весник на Република Македонија“ бр.126/10, 46/12 и 183/16) во членот 2 ставовите 2, 3 и 4 се бришат.

Ставовите 5 и 6 стануваат ставови 2 и 3.

Член 2

Прилогот се заменува со нов Прилог кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Северна Македонија.“

Бр. 01-6996/1
31 јули 2019 година
Скопје

Министер
за транспорт и врски,
Горан Сугарески, с.р.

Прилог

Република Северна Македонија

Министерство за транспорт и врски



Republic of North Macedonia

Ministry of Transport and Communications

ОДОБРЕНИЕ/ APPROVAL

ЗА ВРШЕЊЕ НА ПРЕВОЗ НА ОПАСНИ МАТЕРИИ ВО ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ / ON PERFORMING CARRIAGE OF DANGEROUS GOODS BY ROAD

Број / Number _____

(назив на превозникот / name of transport operator)

(даночен број на превозникот / tax number of the transport operator)

(број на лиценца за вршење на превоз на стока во ванатрешниот или меѓународниот патен сообраќај /
license number for performing carriage of goods in the domestic and international road transport)

(дата на издавање
/date of issuance)

(рок на важење
/period of validity)

(потпис/signature)

(м.п./seal)

Прилог на одобрение број / Enclosure to Approval Number _____

Регистарски број License plate number	Тип на возилото Type of vehicle	Класи на опасни материи што може да се превезуваат Classes of dangerous goods allowed to be transported

(дата на издавање
/date of issuance)

(рок на важење
/period of validity)

(потпис/signature)

(м.п./seal)

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

2637.

Врз основа на член 46 став 1 точка в) и член 184 точка љ) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010, 135/2011, 13/2013, 188/2013, 43/2014, 15/2015, 154/2015, 192/2015, 23/2016 и бр. 83/2018), постапувајќи по барањето на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје бр. 03-3495/2 од 9.7.2019 година, Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија на седницата одржана на 7.8.2018 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. СЕ ДАВА СОГЛАСНОСТ на Одлуката за изменување и дополнување на Тарифата на услугите што ги врши Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје за учесниците во работата на Депозитарот и корисниците на неговите услуги број 02-3494/1 од 5.7.2019 година и на Одлуката број 02-3494/4 од 29.7.2019 година за измена на Одлуката број 02-3494/1.

2. СЕ ЗАДОЛЖУВА Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје до Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија да достави пречистен текст на Тарифата на услугите што ги врши Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје за учесниците во работата на Депозитарот и корисниците на неговите услуги во кој ќе бидат имплементирани новите тарифни ставки предвидени со одлуките од точка 1 на ова Решение.

3. Ова Решение ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Број УП1 08-63
7 август 2019 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Северна Македонија
Претседател,
м-р Нора Алити, с.р.

2638.

Врз основа на член 17 став 3 од Законот за инвестициски фондови („Службен весник на РМ“ бр. 12/2009 бр. 67/2010, бр. 24/2011, бр. 188/2013, бр. 145/2015 и бр. 23/2016), постапувајќи по Барањето на Друштвото за управување со инвестициски фондови КД Фондови АД Скопје од 22.7.2019 година, Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија, на седницата одржана на ден 7.8.2019 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. СЕ ДАВА одобрение на измените и дополнувањата на Статутот на Друштвото за управување со инвестициски фондови КД Фондови АД Скопје, односно на пречистениот текст на Статутот од број 02-62/1 од 15.07.2019 година.

2. Измените и дополнувањата од точка 1 на ова решение се вршат врз основа на Одлука број 02-57/1 од 05.07.2019 година за измени и дополнувања на Статутот на Друштвото за управување со инвестициски фондови КД Фондови АД Скопје, донесена од страна на

Собранието на акционери на Друштвото за управување со инвестициски фондови КД Фондови АД Скопје на ден 5.7.2019 година.

3. Ова решение ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Број УП1 08-66
7 август 2019 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Северна Македонија
Претседател,
м-р Нора Алити, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

2639.

Врз основа на членовите 158-с точка 1) и 122 став (1) точки 2) и 3) од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018, 198/2018) и („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/2019), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, на седница одржана на 7.8.2019 година, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРА- ВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ И ДЕТАЛНА СОД- РЖИНА НА ГОДИШНИОТ ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБО- ТЕЊЕТО НА ДРУШТВАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И/ИЛИ РЕОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување („Службен весник на РМ“ бр. 5/11, 41/11, 64/11, 187/13 и 61/16), се менува Прилогот 3 Упатство за пополнување на финансиските извештаи со нов Прилог 3 Упатство за пополнување на финансиските извештаи:

ПРИЛОГ 3

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)

1.1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Во Извештајот за финансиска состојба (Билансот на состојба) се искажуваат средствата, обврските и капиталот на друштвата за осигурување на денот на пресметковниот период односно на денот на претходниот пресметковен период.

При составување на Извештајот за финансиска состојба (Билансот на состојба) во колоната 4 се внесуваат податоци за тековната деловна година а во колоната 5 се внесуваат податоци за претходната деловна година.

1.2. УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ на поединечните позиции во Извештајот за финансиска состојба (Билансот на состојба)

АКТИВА

Позицијата бр. 001 со назив А - НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА - претставува збир од вредноста искажана на позициите бр. 002 и 003. Оваа позиција се однесува на средства во нематеријален облик кои се користат во работењето, за кои е отежнато предвидува-

њето на нивниот век на употреба, нивната преносливост, како и мерењето на идната економска корист. Нематеријални облици на средства се: гудвил, трошоци за развој, концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци, софтвер и останати слични права. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 00.

Позицијата бр. 002 со назив **А (1) - Гудвил** се однесува на вредноста на гудвил-от стекнат преку деловно спојување кој сметководствено се третира во согласност со МСФИ 3 - Деловни комбинации. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 000.

Позицијата бр. 003 со назив **А (2) - Останати нематеријални средства** се однесува на трошоци за развој, концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци, софтвер и останати слични права. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 001, 002, 003, 004 и 009.

Позицијата бр. 004 со назив **Б - ВЛОЖУВАЊА** претставува збир од вредноста искажана на позициите бр. 005, 013, 021 и 041. Се однесува на сите вложувања на друштвото за осигурување, независно од изворите на средства (вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва, вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви или вложувања од капиталот). На оваа позиција се искажува и вредноста на вложувањата на друштвото во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети.

Позицијата бр. 005 со назив **Б I - ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА** претставува збир од вредноста искажана на позициите бр. 006 и 009.

Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства се материјални вложувања кои служат за вршење на дејноста, но и такви кои не служат за вршење на дејноста, од кои се очекува да имаат корисен век подолг од една година.

Земјиштето, градежните објекти и останатите материјални средства, без разлика дали се за вршење на дејност или не, се мерат според нивната набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација и за акумулираните загуби поради обезвреднување.

Друштвото за осигурување кое се стекнало со земјиште, градежни објекти и останати средства има обврска веднаш по стекнувањето, да ангажира независен/ни проценител/и кој/кои ќе изврши/ат проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите средства. При проценката може да се применат повеќе од една методологија кои може да резултираат со различни проценети вредности.

Агенцијата за супервизија на осигурување може да ангажира независен/ни проценител/и кој/кои ќе изврши/ат проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите средства на друштвото за осигурување. Трошоците за проценката се на товар на друштвото за осигурување.

Друштвото за осигурување е должно да ја признае и евидентира во сметководството најниската вредност помеѓу добиените проценети вредности и сметководствената вредност на датумот на проценка.

Разликата помеѓу пониската проценета вредност и сметководствената вредност на датумот на проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите материјални средства друштвото за осигурување ја признава во согласност со сметководствените правила за признавање на загуби поради обезвреднување во пресметковниот период кога го добило извештајот за извршена проценка.

Доколку најниската проценета вредност е повисока од сметководствената вредност, друштвото за осигурување ја признава сметководствената вредност, а информацијата за извршена проценка ја објавува во белешките од финансиските извештаи на крајот на годината.

Во однос на поимите кои се користат во овој правилник, како и за останатите барања кои не се предмет на регулирање во овој правилник, а се однесуваат на признавањето, последователното мерење и обелоденувањето за земјиште, градежни објекти и останати материјални средства се применуваат соодветните меѓународни сметководствени стандарди и меѓународните стандарди за финансиско известување кои се однесуваат на Недвижности, постројки и опрема и Вложувања во недвижности.

Позицијата бр. 006 со назив **Б I (1) - Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста** претставува збир од вредноста искажана на позициите бр. 007 и 008 и се однесува на земјиште и градежни објекти кои друштвото за осигурување ги користи при вршење на својата дејност.

На позицијата бр. 007 со назив **Б I (1.1) - Земјиште** се искажува износот евидентиран на контото 010, како и дел од вредноста искажана на контата 013, 014, 015 и 016.

На позицијата бр. 008 со назив **Б I (1.2) - Градежни објекти** се искажува износот евидентиран на контото 011, како и дел од вредноста искажана на контата 013, 014, 015 и 016.

Позицијата бр. 009 со назив **Б I (2) - Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста** претставува збир од вредноста искажана на позициите бр. 010, 011 и 012.

На позицијата бр. 010 со назив **Б I (2.1) - Земјиште** се искажува износот евидентиран на контото 020, како и дел од вредноста искажана на контата 023, 024 и 025.

На позицијата бр. 011 со назив **Б I (2.2) - Градежни објекти** се искажува износот евидентиран на контото 021, како и дел од вредноста искажана на контата 023, 024 и 025.

На позицијата бр. 012 со назив **Б I (2.3) - Останати материјални средства** се искажува износот евидентиран на контата 022 и 029, како и дел од вредноста искажана на контата 023, 024 и 025.

Позицијата бр. 013 со назив **Б II - ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВО ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ** претставува збир од вредноста искажана на позициите бр. 014, 015, 016, 017, 018, 019 и 020. Оваа позиција ги опфаќа финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети. На оваа позиција се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во други друштва во кои друштвото за осигурување поседува акции со право на глас и удели во износ поголем од 50% сопственост, односно права на управување во друштвото со што се остварува мнозинско учество во друштвото. Овие вложувања друштвото за осигурување ги вреднува и прикажува во согласност со МСС 27 - Консолидирани и посебни финансиски извештаи. Во вложувања на друштвото за осигурување во придружени друштва се прикажуваат вложувањата на друштвото за осигурување во други друштва во кои друштвото поседува акции со право на глас и удели од 20% до 50% сопственост, односно право на управување во друштвото, со што се остварува значајно учество во работењето и деловната политика на друштвото чии акции и удели се стекнати. Овие вложувања друштвото ги искажува и вреднува во своите финансиски извештаи во согласност со МСС 28 - Вложувања во придружени ентитети. На истата позиција се прикажуваат и

вложувањата во друштва во кои друштвото за осигурување има учество. Овие вложувања друштвото за осигурување ги искажува и вреднува во согласност со МСС 31 - Учества во заеднички вложувања.

На позицијата бр. 014 со назив **Б П (1) - Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници** се искажува износот евидентиран на контата 03002, 03012, 03022 и 03032.

На позицијата бр. 015 со назив **Б П (2) - Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници** и заеми на друштвата во група - подружници се искажува износот евидентиран на контата 03000, 03001, 03003, 03010, 03011, 03013, 03020, 03021, 03023, 03030, 03031 и 03033.

На позицијата бр. 016 со назив **Б П (3) - Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во придружени друштва** се искажува износот евидентиран на контата 03102, 03112, 03122 и 03132.

На позицијата бр. 017 со назив **Б П (4) - Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва** и заеми на придружени друштва се искажува износот евидентиран на контата 03100, 03101, 03103, 03110, 03111, 03113, 03120, 03121, 03123, 03130, 03131 и 03133.

На позицијата бр. 018 со назив **Б П (5) - Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници** се искажува износот евидентиран на контата 03004, 03009, 03014, 03019, 03024, 03029, 03034 и 03039.

На позицијата бр. 019 со назив **Б П (6) - Останати финансиски вложувања во придружени друштва** се искажува износот евидентиран на контата 03104, 03109, 03114, 03119, 03124, 03129, 03134 и 03139.

На позицијата бр. 020 со назив **Б П (7) - Вложувања во заеднички контролирани ентитети** се искажува износот евидентиран на контото 032.

Позицијата бр. 021 со назив **Б П (8) - Останати финансиски вложувања** претставува збир на вредноста искажана на позицијата бр. 022, 025, 030, 035 и 040. Оваа позиција се однесува на вложувањата на друштвата за осигурување во финансиски инструменти и финансиски средства, класифицирани во четири портфолија, со цел остварување приход. Сметководствениот третман на овие вложувања е во согласност со МСС - 39 - Финансиски инструменти: признавање и мерење. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групите контата 04, 05, 06, 07 и 08.

Позицијата бр. 022 со назив **Б П (1) - Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување** претставува збир на вредноста искажана на позицијата бр. 023 и 024. На истата се искажува вредноста на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои друштвото за осигурување во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти, признавање и мерење и со својата деловна политика, ги класифицирало во финансиски средства кои се чуваат до достасување. Во оваа категорија друштвото за осигурување може да ги класифицира инструментите кои имаат фиксни или определени плаќања и фиксно достасување и кои друштвото има намера и можност да ги чува до достасување, освен оние кои друштвото за осигурување при почетното признавање ги определило по објективна вредност преку билансот на успех, оние кои друштвото за осигурување ги класифицирало како расположливи за продажба и оние кои ја исполнуваат дефиницијата за заеми и побарувања во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти, признавање и мерење. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата контата 04.

На позицијата 023 со назив **Б П (1.1) - Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во должнички инструменти (обврзници, државни записи, комерцијални записи и др. хартии од вредност со фиксен принос) со рок на достасување до една година класифицирани како чувани до достасување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 040000, 040010, 040100, 040110, 040200, 040210, 040290, 041000, 041010, 041100, 041110, 041200, 041210, 041290, 042000, 042010, 042100, 042110, 042200, 042210, 042290, 043000, 043010, 043100, 043110, 043200, 043210 и 043290.

На позицијата 024 со назив **Б П (1.2) - Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во должнички инструменти (обврзници, државни записи, комерцијални записи и др. хартии од вредност со фиксен принос) со рок на достасување над една година, класифицирани како чувани до достасување. На оваа позиција се искажува вредноста искажана на контата 040001, 040011, 040101, 040111, 040201, 040211, 040291, 041001, 041011, 041101, 041111, 041201, 041211, 041291, 042001, 042011, 042101, 042111, 042201, 042211, 042291, 043001, 043011, 043101, 043111, 043201, 043211 и 043291.

Позицијата бр. 025 со назив **Б П (2) - Финансиски вложувања расположливи за продажба** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 026, 027, 028 и 029. На истата се искажува вредноста на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти (кои, во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти - признавање и мерење и со својата деловната политика, друштвото за осигурување ги класифицира во финансиски средства расположливи за продажба. Со оваа позиција се опфатени инструментите кои не се чуваат до доспевање и кои не се чуваат за тргување, односно оние за кои не е позната намерата при купувањето (може да се предмет на продажба или може да се чуваат до доспевање). На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата контата 05.

На позицијата 026 со назив **Б П (2.1) - Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во должнички инструменти (обврзници, државни записи, комерцијални записи и др. хартии од вредност со фиксен принос) со рок на достасување до една година класифицирани како расположливи за продажба. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 050000, 050010, 050100, 050110, 050200, 050210, 050290, 051000, 051010, 051100, 051110, 051200, 051210, 051290, 052000, 052010, 052100, 052110, 052200, 052210, 052290, 053000, 053010, 053100, 053110, 053200, 053210 и 053290.

На позицијата 027 со назив **Б П (2.2) - Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во должнички инструменти (обврзници, државни записи, комерцијални записи и др. хартии од вредност со фиксен принос) со рок на достасување над една година класифицирани како расположливи за продажба. На оваа позиција се искажува вредноста искажана на контата 050001, 050011, 050101, 050111, 050201, 050211, 050291, 051001, 051011, 051101, 051111, 051201, 051211, 051291, 052001, 052011, 052101, 052111, 052201, 052211, 052291, 053001, 053011, 053101, 053111, 053201, 053211 и 053291.

На позицијата 028 со назив **Б III (2.3.) - Акции, удели и останати сопственички инструменти** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во сопственички инструменти (акции и удели) класифицирани како расположливи за продажба. На оваа позиција се искажува вредноста искажана на контата 050002, 050012, 050212, 050292, 051002, 051012, 051202, 051212, 051292, 052002, 052012, 052212, 052292, 053002, 053012, 053202, 053212 и 053292.

На позицијата 029 со назив **Б III (2.4.) - Акции и удели во инвестициски фондови** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во акции и удели во инвестициски фондови класифицирани како расположливи за продажба. На оваа позиција се искажува вредноста искажана на контата 05022, 05122, 05222 и 05322.

Позицијата бр. 030 со назив **Б III (3) - Финансиски вложувања за тргување** претставува збир на вредноста искажана на позицијата бр. 031, 032, 033 и 034. На истата се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои друштвото за осигурување, во согласност со МСС 39 и со својата деловна политика, ги класифицирало во финансиски средства кои се чуваат за тргување (по објективна вредност преку билансот на успех). На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 06.

На позицијата 031 со назив **Б III (3.1.) - Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во должнички инструменти (обврзници, државни записи, комерцијални записи и др. хартии од вредност со фиксен принос) со рок на достасување до една година, класифицирани во портфолиото за тргување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 060000, 060010, 060100, 060110, 060200, 060210, 060290, 061000, 061010, 061100, 061110, 061200, 061210, 061290, 062000, 062010, 062100, 062110, 062200, 062210, 062290, 063000, 063010, 063100, 063110, 063200, 063210 и 063290.

На позицијата 032 со назив **Б III (3.2.) - Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во должнички инструменти (обврзници, државни записи, комерцијални записи и др. хартии од вредност со фиксен принос) со рок на достасување над една година, класифицирани во портфолиото за тргување. На оваа позиција се искажува вредноста искажана на контата 060001, 060011, 060101, 060111, 060201, 060211, 060291, 061001, 061011, 061101, 061111, 061201, 061211, 061291, 062001, 062011, 062101, 062111, 062201, 062211, 062291, 063001, 063011, 063101, 063111, 063201, 063211 и 063291.

На позицијата 033 со назив **Б III (3.3.) - Акции, удели и останати сопственички инструменти** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во сопственички инструменти (акции и удели), класифицирани во портфолиото за тргување. На оваа позиција се искажува вредноста искажана на контата 060002, 060012, 060212, 060292, 061002, 061012, 061202, 061212, 061292, 062002, 062012, 062212, 062292, 063002, 063012, 063202, 063212 и 063292.

На позицијата 034 со назив **Б III (3.4.) - Акции и удели во инвестициски фондови** се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во акции и удели во инвестициски фондови класифицирани во портфолиото за тргување. На оваа позиција се искажува вредноста искажана на контата 06022, 06122, 06222 и 06322.

Позицијата бр. 035 ознака **Б III (4) - Депозити, заеми и останати пласмани** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 036, 037, 038 и 039. На истата се искажува вредноста на вложувањата на друштвата за осигурување во депозити (краткорочни и долгорочни) во банки и останати кредитни институции, дадени заеми (вклучувајќи ги депозитите и заемите со девизна клаузула, краткоточни и долгорочни), побарувањата по основ на дадени гаранции и останати пласмани. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 08.

На позицијата бр. 036 со назив **Б III (4.1.) - Дадени депозити** се искажува износот евидентиран на контото 080.

На позицијата бр. 037 со назив **Б III (4.2.) - Заеми обезбедени со хипотека** се искажува износот евидентиран на контото 0810.

На позицијата бр. 038 со назив **Б III (4.3.) - Останати заеми** се искажува износот евидентиран на контото 0811.

На позицијата бр. 039 со назив **Б III (4.4.) - Останати пласмани** се искажува износот евидентиран на контата 083 и 089.

Позицијата бр. 040 со назив **Б III (5) - Деривативни финансиски инструменти** се однесува на деривативните финансиски инструменти чувани за тргување, вградените деривативи и деривативните финансиски инструменти чувани за управување со ризик. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 07.

Позицијата бр. 041 со назив **Б IV - ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВАТА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ** се однесува на износи на побарувања на друштва за осигурување кои вршат работи на активно реосигурување по основ на депозити дадени на друштва цеденти. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 133.

Позицијата бр. 042 со назив **В - ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 043, 044, 045, 046, 047, 048 и 049. На оваа позиција се искажува износот на делот за реосигурување во бруто техничките резерви кој заедно со нето износот на технички резерви го сочинуваат бруто износот на техничките резерви искажан на соодветна позиција од Пасивата на Билансот на состојба - Технички резерви.

На позицијата бр. 043 со назив **В (1) - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија** се искажува делот за реосигурување во вкупните бруто резерви за преносни премии. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 6001.

На позицијата бр. 044 со назив **В (2) - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичка резерва** се искажува делот за реосигурување во вкупната бруто математичка резерва. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 6011.

На позицијата бр. 045 со назив **В (3) - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети** се искажува делот за реосигурување во вкупните бруто резерви за штети. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 6031 и 6041.

На позицијата бр. 046 со назив **В (4) - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти** се искажува делот од реосигурување во вкупните бруто технички резерви кои се однесуваат на резервите за бонуси и попусти и искажува износ евидентиран на контото 6051.

На позицијата бр. 047 со назив **В (5) - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквизациона-та резерва** се искажува делот од реосигурување во вкупните бруто технички резерви кои се однесуваат на резервите за бонуси и попусти и искажува износ евидентиран на контото 6061.

На позицијата бр. 048 ознака **В (6) - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останати технички резерви** се искажува делот од реосигурување во вкупните бруто останати технички резерви. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 6071.

На позицијата бр. 049 ознака **В (7) - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложување е на товар на осигуреникот** се искажува делот за реосигурување во вкупните бруто технички резерви кои се издвојуваат по однос на договори за осигурување на живот каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 6021.

Позицијата бр. 050 со назив **Г - ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)** ги опфаќа финансиските вложувања кои се искажуваат, признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти: признавање и мерење, донесената сметководствена политика како и во согласност со одредбите од договорот за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 09.

Позицијата 051 со назив **Д - ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА** претставува збир на износот искажан на позициите 052 и 053.

Позицијата 052 со назив **Д (1) - Одложени даночни средства** се однесува на износот на данок на добивка кој може да се надомести во наредните периоди како привремени разлики кои можат да се одбијат, како и пренесени неискористени даночни ослободувања или загуби кои сметководствено се вреднуваат во согласност со МСС 12 - Данок на добивка. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 198.

Позицијата 053 со назив **Д (2) - Тековни даночни средства** се однесува на износот на данок на добивка кој треба да се плати на добивката која е предмет на оданочување за тековниот пресметковен период која сметководствено се вреднува во согласност со МСС 12 - Данок на добивка. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 170.

Позицијата бр. 054 со назив **Д - ПОБАРУВАЊА** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 055, 059, 063 и 067.

Позицијата бр. 055 со назив **Д I - ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 056, 057 и 058. Истата ги опфаќа побарувањата од осигурениците и побарувањата од застапниците, односно посредниците во осигурувањето.

Позицијата бр. 056 со назив **Д I (1) - Побарувања од осигуреници** ги опфаќа побарувањата на друштвото за осигурување по основ на премија за осигурување од

осигуреници по основ на сите склучени договори за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 120, 121 и дел од вредноста искажана на конто 129.

Позицијата бр. 057 со назив **Д I (2) - Побарувања од посредници** ги опфаќа побарувањата на друштвото за осигурување по основ на премија за осигурување од застапници, односно посредници по основ на склучените договори за осигурување и поврат на провизија по основ на склучени договори за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на конто 122 и дел од вредноста искажана на конто 129.

Позицијата бр. 058 со назив **Д I (3) - Останати побарувања** од непосредни работи на осигурување ги опфаќа останатите побарувања од непосредни работи на осигурување на друштвото за осигурување. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на конто 128 и дел од вредноста искажана на конто 129.

Позицијата бр. 059 со назив **Д II - ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ** - претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 060, 061 и 062 и ги опфаќа побарувањата на друштвото за осигурување, односно реосигурување по основ на премија за соосигурување и реосигурување, по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување и останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување.

Позицијата бр. 060 со назив **Д II (1) - Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување** ги опфаќа побарувањата по основ премија за соосигурување и активно реосигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 130, 131, 132 и дел од вредноста искажана на конто 139.

Позицијата бр. 061 со назив **Д II (2) - Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување** ги опфаќа побарувањата по учество во надомест на штети од работи на соосигурување и активно реосигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 140, 141, 142 и дел од вредноста искажана на конто 149.

Позицијата бр. 062 со назив **Д II (3) - Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување** ги опфаќа останатите побарувања по основ на работи на соосигурување и реосигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на конто 138 и дел од вредноста искажана на контата 139, 148 и 149.

Позицијата бр. 063 со назив **Д III - ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 064, 065 и 066 и ги опфаќа побарувањата од други работи на осигурување, побарувањата по основ на приноси од вложувања и останатите побарувања.

Позицијата бр. 064 со назив **Д III (1) - Останати побарувања од непосредни работи на осигурување** ги опфаќа побарувањата на друштвото за осигурување по основ на право на регрес, побарувања од други друштва за осигурување по основ на услужно исплатени штети, побарувањата по основ на надомест за услужно исплатени штети, побарувања од Гарантен фонд по основа на штети предизвикани од непознати и неосигурени моторни возила, побарувањата по основ на провизија од реосигурување, побарувања по основ на дадени аванси и останати побарувања. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 15.

Позицијата бр. 065 со назив **Д III (2) - Побарувања по основ на финансиски вложувања** ги опфаќа побарувањата на друштвото за осигурување по основ на камати, дивиденди, учество во добивка, приходи од намнини и слично. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 16.

Позицијата бр. 066 со назив **Д III (3) - Останати побарувања** ги опфаќа останатите побарувања од работењето, како што се побарувања по основ на даноци, побарувања од вработени, побарувања од купувачи, побарувања по основ на дадени депозити, аванси и кауции и останатите побарувања од работењето. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контата 171, 172, 173, 174, 175, 179, како и дел од вредноста евидентирана на konto 178.

Позицијата бр. 067 со назив **Д IV - ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ** се однесува на побарувања за капитал кој уште не е уплатен (во целост или делумно) од страна на акционерите при емисија на акции на друштвото за осигурување. На оваа позиција се искажува дел од износот евидентиран на контото 178.

Позицијата бр. 068 со назив **Е - ОСТАНАТИ СРЕДСТВА** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 069, 072 и 077.

Позицијата бр. 069 со назив **Е I - МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ ЗА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ)** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 070 и 071.

Позицијата бр. 070 со назив **Е I (1) - Опрема** се однесува на опремата која друштвото за осигурување ја користи за вршење на дејноста. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 012, како и дел од вредноста искажана на контата 013, 014, 015 и 016.

Позицијата бр. 071 со назив **Е I (2) - Останати материјални средства**. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 019 како и дел од вредноста искажана на контата 013, 014, 015 и 016.

Позицијата бр. 072 со назив **Е II - ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ** претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 073, 074, 075 и 076.

Позицијата бр. 073 со назив **Е II (1) - Парични средства во банка** се однесува на парични средства на друштвото за осигурување на деловни сметки во банки овластени за вршење платен промет. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 100, 102 и 104.

На позицијата бр. 074 со назив **Е II (2) - Парични средства во благајна** се искажува износ евидентиран на контата 103 и 105.

Позицијата бр. 075 со назив **Е II (3) - Издвоени парични средства за покривање на математичка резерва** се однесува на парични средства на друштвото за осигурување на посебни сметки отворени кај банки овластени за вршење на платен промет, преку кои друштвото за осигурување прима уплати и врши исплати во врска со работи поврзани со средствата кои ја покриваат математичката резерва. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контото 101.

Позицијата бр. 076 со назив **Е II (4) - Останати парични средства и парични еквиваленти** ги опфаќа останати парични средства, чекови, меници и останати парични еквиваленти. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 106, 109, 110, 111, 112 и 119.

На позицијата бр. 077 со назив **Е III - ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР** се искажува износот евидентиран на класата conta 3.

Позицијата бр. 078 со назив **Ж - АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА** се однесува на активни временски разграничувања на друштвата за осигурување на идни пресметковни периоди. Оваа позиција претставува збир на вредноста искажана на позиција бр. 079, 080 и 081. На истата се искажуваат однапред пресметаните приходи, одложените трошоци и останати активни временски разграничувања.

Позицијата бр. 079 со назив **Ж (1) - Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини** претставува активно временско разграничување на однапред пресметаните приходи по основ на камати и наемнини. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на збирно konto 190.

Позицијата бр. 080 со назив **Ж (2) - Одложени трошоци за стекнување** претставува активно временско разграничување на однапред платени трошоци за стекнување на осигурување. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на збирно konto 192.

Трошоците за стекнување се капитализираат и се одбиваат од трошоците во однос на признаениот приход од премијата. За да се поврзат трошоците за стекнување со поврзаниот приход од премија, трошоците за стекнување се распределуваат по договори за осигурување, односно по класи на осигурување, кои се конзистентни со начинот на кој друштвото за осигурување ги признава приходите од полисираната премија, односно се конзистентни со начинот на мерење на профитабилноста по класи на осигурување. Трошоците за стекнување кои не се амортизирани се класифицираат како средства.

Друштвото за осигурување треба да утврди и редовно да ажурира документираните процедури за начинот на пресметка на одложените трошоци за стекнување. Сметководственото признавање и промената на вредноста на одложените трошоци за стекнување мора да биде соодветно документирано.

Позицијата бр. 081 со назив **Ж (3) - Останати пресметани приходи и одложени трошоци** се однесува на сите останати активни временски разграничувања на друштвото за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на збирните conta 191, 193 и 199.

Позицијата бр. 082 со назив **З - НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ** ги опфаќа вложувањата во материјални и нематеријални средства кои ги исполнуваат критериумите за класификација да се чуваат за продажба (или се вклучени во групата за отуѓување класифицирани како да се чуваат за продажба), во согласност со МСФИ 5 - Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинати работења. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 082.

Позицијата бр. 083 со назив **С - ВКУПНА АКТИВА** претставува збир на сите позиции искажани во активата, односно збир на вредноста искажана на позициите бр. 001, 004, 042, 050, 051, 054, 068, 078 и 082 ($A+B+V+G+D+I+E+J+3$).

Позицијата бр. 084 со назив **И - ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА** се однесува на нереализирани регресни побарувања, дадени емства и гаранции, хартии од вредност и потенцијални хартии од вредност, вложувања и потенцијална добивка и останати активни вонбилансни ставки. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на збирните conta 990, 991, 992, 993 и 994.

ПАСИВА

Позицијата бр. 085 со назив **А - КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ** претставува збир на вредноста искажана на од позиција бр. 086, 090, 091, 095, 101 и 103 а намалена за вредноста искажана на позициите 102 и 104. Истата се однесува на висината и износот на сопственичкиот капитал на друштвото која е составена од износот на запишан (акционерски) капитал, премија на емитирани акции (резерви на капитал), ревалоризациони резерви, нераспределена нето добивка или пренесена загуба и добивка или загуба за тековниот пресметковен период.

Позицијата бр. 086 со назив **A I - ЗАПИШАН КАПИТАЛ** се однесува на запишаниот акционерски капитал на друштвото за осигурување кој е потребно да се уплати во целост во пари и истиот не смее да биде понизок од износот утврден со закон. Оваа позиција претставува збир од вредноста искажана на позиција бр. 087, 088 и 089. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контата 900, 901 и 902.

На позицијата бр. 087 со назив **A I (1) - Запишан капитал од обични акции** се искажува износот евидентиран на контото 900.

На позицијата бр. 088 со назив **A I (2) - Запишан капитал од приоритетни акции** се искажува износот евидентиран на контото 901.

На позицијата бр. 089 со назив **A I (3) - Запишан а неуплатен капитал** се однесува на капиталот кој се уште не е платен од страна на акционерите на друштвото за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 902.

Позицијата бр. 090 со назив **A II - ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ** се однесува на делот од запишаниот капитал на друштвото кој претставува износ кој се јавува како резултат на продажба на акции по висока цена од нивната номинална вредност (капитална резерва). Се однесува на разликата помеѓу номиналната и продажната вредност на акциите. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 910 и 911.

Позицијата бр. 091 со назив **A III - РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА** претставува корекција на акционерскиот капитал, односно усогласување на акционерскиот капитал кое се врши во услови на инфлација со цел заштитата на средствата на сопствениците. Ревалоризација претставува усогласување на номиналната вредност на монетарните и немонетарните позиции на активата и акционерскиот капитал поради промена на цената на производите. Ревалоризацијата произлегува од вредносното усогласување на поединечни ставки на средствата на друштвото за осигурување (недвижности, финансиски средства) во согласност со нивниот сметководствен третман, во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти: признавање и мерење и МСС 16: Недвижности, постројки и опрема. Оваа позиција претставува збир од вредноста искажана на позиција бр. 092, 093 и 094.

Позицијата бр. 092 со назив **A III (1) - Материјални средства** претставува нереализирана добивка, односно загуба која произлегува од вредносно усогласување на материјалните средства. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 931.

Позицијата бр. 093 со назив **A III (2) - Финансиски вложувања** претставува нереализирана добивка/загуба која произлегува од вредносно усогласување на финансиските вложувања класифицирани во портфолиото расположливи за продажба кои сметководствено се третирали во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти: признавање и мерење. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 932.

Позицијата бр. 094 со назив **A III (3) - Останати ревалоризациони резерви** претставува нереализирана добивка/загуба која произлегува од вредносно усогласување на останати средства (на пр. нематеријални средства). На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 939 и 930.

Позицијата бр. 095 со назив **A IV - РЕЗЕРВИ** се однесува на резерви на друштвата за осигурување кои се издвојуваат од добивката на друштвото за осигурување по оданочување. Истите можат да бидат законски (обврски кои произлегуваат од закон), статутарни (во согласност со статутот на друштвото) и останати резерви во зависност од потребите на друштвото (освен ревалоризационите резерви). Оваа позиција претставува збир

од вредноста искажана на позиција бр. 096, 097, 098 и 100 а намалена за вредноста искажана на позицијата 099.

Позицијата бр. 096 со назив **A IV (1) - Законски резерви** се однесува на резервите на друштвото кои е должно да ги издвојува во согласност со член 70 од Законот за супервизија на осигурување. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контото 9210.

Позицијата бр. 097 со назив **A IV (2) - Статутарни резерви** се однесува на резерви кои друштвото може да ги издвојува и користи само за намена одредена со Статутот на друштвото. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 9212.

На позицијата бр. 098 со назив **A IV (3) - Резерви за сопствени акции** се искажува износот евидентиран на збирното konto 9211.

На позицијата бр. 099 со назив **A IV (4) - Откупени сопствени акции** се искажува износот евидентиран на збирното konto 922. Оваа позиција претставува одбитна ставка на капиталот.

Позицијата бр. 100 со назив **A IV (5) - Останати резерви** се однесува на останати резерви кои друштвото ги формира од нето добивката, во зависност од своите потреби. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на збирно konto 9213.

Позицијата бр. 101 со назив **A V - НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА** се однесува на остварената добивка од претходни периоди пренесена во тековниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 940. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 940.

Позицијата бр. 102 со назив **A VI - ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА** се однесува на остварената загуба од претходни периоди пренесена во тековниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 941.

Позицијата бр. 103 ознака **A VII - ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД** се однесува на финансискиот резултат на друштвото остварен во последниот пресметковен период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 950.

Позицијата бр. 104 со назив **A VIII (1) - ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД** се однесува на остварената добивка во последниот пресметковен период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 951.

Позицијата бр. 105 со назив **B - СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ** претставува обврска по субординирани (подредени) финансиски инструменти (на пр. субординиран заем). На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 247.

Позицијата бр. 106 со назив **B - ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ** - претставува збир од позиција бр. 107, 108, 109, 110, 111 и 112 и се однесува на техничките резерви на друштвото наменети за покривање на идните обврски по склучените договори за осигурување. На овие позиции се искажуваат бруто износи.

Позицијата бр. 107 со назив **B I - Бруто резерви за преносни премии** се искажува бруто износот на резерви за преносни премии. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 6000.

Позицијата бр. 108 со назив **B II - Бруто математичка резерва** се искажува бруто износот на математичка резерва која друштвото е должно да ја издвојува по однос на договорите за осигурување на живот. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 6010.

Позицијата бр. 109 со назив **В III - Бруто резерви за штети** се искажува бруто износот на резерви за штети, односно резерви за пријавени а нерешени штети и резерви за настанати а непријавени штети. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 6030 и 6040.

Позицијата бр. 110 со назив **В IV - Бруто резерви за бонуси и попусти** се искажува бруто износот на резерви за бонуси и попусти. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контото 6050.

Позицијата бр. 111 со назив **В V - Бруто еквализационна резерва** се искажува бруто износот на еквализационата резерва. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 6060.

Позицијата бр. 112 со назив **В VI- Бруто останати технички резерви** се искажува бруто износот на останати технички резерви. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контото 6070.

На позицијата бр. 113 со назив **Г - БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК** се искажува бруто износ на техничките резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го презема инвестицискиот ризик. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 6020.

Позицијата бр. 114 со назив **Д - ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ** претставува збир од вредноста искажана на позиција бр. 115 и 116.

Позицијата бр. 115 со назив **Д (1) - Резерви за вработени** претставува издвојување на друштвото од добивката после оданочување за пензии и слични обврски кон вработените. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 250, 251, 252 и дел од konto 259.

Позицијата бр. 116 со назив **Д (2) - Останати резерви** претставува издвојување од добивката после оданочување според потребите на друштвото за осигурување. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контата 253, 254, 255 и дел од konto 259.

Позицијата 117 со назив **Г - ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ** претставува збир на износот искажан на позициите 118 и 119.

Позицијата 118 со назив **Г (1) - Одложени даночни обврски** се однесува на износот на данок на добивка кој треба да се плати во идниот период а кој се однесува на оданочиви привремени разлики. Сметководствено се вреднуваат во согласност со МСС 12 - Данок на добивка. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 295.

Позицијата 119 со назив **Г (2) - Тековни даночни обврски** се однесува на износот на данок на добивка кој треба да се плати на добивката која е предмет на оданочување за тековниот пресметковен период кои сметководствено се вреднуваат во согласност со МСС 12 - Данок на добивка. Тековниот данок за тековниот и претходниот период треба да се признае како обврска во висина во која истиот не е платен. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 280.

На позицијата бр. 120 со назив **Е - ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ** се искажува износот евидентиран на контото 212.

Позицијата бр. 121 со назив **Ж - ОБВРСКИ** - претставува збир од позиција бр. 122, 126 и 130.

Позицијата бр. 122 со назив **Ж I - Обврски од непосредни работи на осигурување** претставува збир од вредноста искажана на позиција бр. 123, 124 и 125 и се однесува на обврските кои произлегуваат од вршење работи на осигурување на друштвото за осигурување, односно обврски по основ на исплата на штети.

На позицијата 123 со назив **Ж I (1) - Обврски спрема осигуреници** се искажува износот евидентиран на контата 200 и 201.

На позицијата 124 со назив **Ж I (2) - Обврски спрема застапници и посредници** се искажува износот евидентиран на контото 202.

На позицијата 125 со назив **Ж I (3) - Останати обврски од непосредни работи на осигурување** се искажува износот евидентиран на контото 209.

Позицијата бр. 126 со назив **Ж II - Обврски од работи на соосигурување и реосигурување** претставува збир од вредноста искажана на позицијата бр. 127, 128 и 129 и се однесува на обврските по основ на премија за соосигурување и реосигурување, обврските по основ на учество во надомест на штети и останати обврски кои произлегуваат од работи на соосигурување и реосигурување.

На позицијата 127 со назив **Ж II (1) - Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување** се искажува износот евидентиран на контата 210 и 211.

На позицијата 128 со назив **Ж II (2) - Обврски по основ на учество во надомест на штети** се искажува износот евидентиран на контото 220, 221 и 222.

На позицијата 129 со назив **Ж II (3) - Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување** се искажува износот евидентиран на контото 219 и 229.

Позицијата бр. 130 со назив **Ж III - Останати обврски** претставува збир од вредноста искажана на позицијата бр. 131, 132 и 133 и се однесува на обврските кои произлегуваат од непосредни работи на осигурување, обврски по основ на финансирање и останати обврски на друштвото за осигурување.

На позицијата 131 назив **Ж III (1) - Останати обврски од непосредни работи на осигурување** се искажува износот евидентиран на групата conta 23.

На позицијата 132 назив **Ж III (2) - Обврски по основ на финансиски вложувања** се искажува износот евидентиран на групата conta 24.

На позицијата 133 назив **Ж III (3) - Останати обврски** се искажува износот евидентиран на групата conta 27, како и на контата 281, 282, 283, 284, 285, 286 и дел од вредноста искажана на контото 289.

Позицијата бр. 134 со назив **З - ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА** се однесува на пасивни временски разграничувања на пресметани а одложени трошоци, пресметани приходи за идни периоди, одложено признавање на приходи за кои постои неизвесност за наплата, пресметани директни провизии, одложена провизија за реосигурување, останати пресметани трошоци и одложени приходи. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 290, 291, 292, 293, 294 и 296.

На позицијата бр. 135 ознака **S - НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ** се искажува дел од износот евидентиран на контото 289.

Позицијата бр. 136 ознака **И - ВКУПНА ПАСИВА** претставува збир на сите позиции искажани во пасивата, односно збир на вредноста искажана на позициите бр. 085, 105, 106, 113, 114, 117, 120, 121, 134 и 135 ($A+B+V+Г+Д+Г+E+Ж+З+S$).

Позицијата бр. 137 ознака **Ј - ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА** се однесува на нереализирани регресни побарувања, дадени емства и гаранции, хартии од вредност и потенцијални хартии од вредност, вложувања и потенцијална добивка и останати пасивни вонбилансни ставки. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контата 995, 996, 997, 998 и 999.

2. ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)

2.1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Во Извештајот за сеопфатна добивка (Билансот на успех) се искажуваат приходите, трошоците, расходите, промени во техничките резерви и сеопфатниот финансиски резултат на друштвата за осигурување за тековниот и претходниот период за кој се подготвува билансот на успех.

При составување на Извештајот за сеопфатна добивка (Билансот на успех) во колоната 4 се внесуваат податоци за тековната деловна година а во колоната 5 се внесуваат податоци за претходната деловна година.

2.2. УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ на поединечните позиции во Извештај за сеопфатна добивка (Билансот на успех)

На позицијата бр. 200 со назив **А - ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО** се искажуваат вкупните приходи од работење на друштвото за осигурување. Оваа позиција претставува збир на позициите бр. 201, 210, 223а, 224 и 225.

На позицијата бр. 201 со назив **І - ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО-ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)** се искажува износот евидентиран на групата конта 70.

Позицијата бр. 202 со назив **І (1) - Бруто полисирана премија за осигурување** се однесува на бруто полисираната премија за осигурување. Бруто полисираната премија за неживотно осигурување ги вклучува сите износи на премија кои се договорени (полисирани) во тековниот пресметковен период, без разлика дали истите во целост или делумно се однесуваат на наредниот пресметковен период. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија. Бруто полисирана премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспеани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот, вклучува: еднократно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспеала за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 700.

Позицијата бр. 203 со назив **І (2) - Бруто полисирана премија за соосигурување** се однесува на бруто полисираната премија примена во соосигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 701.

Позицијата бр. 204 со назив **І (3) - Бруто полисирана премија за реосигурување и ретроцесија** се однесува на бруто полисираната премија примена во реосигурување, односно ретроцесија. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 702.

Позицијата бр. 205 со назив **І (4) - Бруто полисирана премија предадена во соосигурување** се однесува на делот од бруто полисираната премија по однос на работи на осигурување предадени во соосигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 703.

Позицијата бр. 206 со назив **І (5) - Бруто полисирана премија предадена во реосигурување** се однесува на делот од бруто полисираната премија по однос на работи на осигурување предадени во реосигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 704.

Позицијата бр. 207 со назив **І (6) - Промена во бруто-резервата за преносна премија** претставува разлика помеѓу бруто-резервата за преносна премија на крајот и бруто-резервата за преносна премија на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 705.

Позицијата бр. 208 со назив **І (7) - Промена во бруто-резервата за преносна премија - дел за соосигурување** претставува разлика помеѓу бруто-резервата за преносна премија - дел за соосигурување на крајот и бруто-резервата за преносна премија - дел за соосигурување на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 706.

Позицијата бр. 209 со назив **І (8) - Промена во бруто-резервата за преносна премија - дел за реосигурување** претставува разлика помеѓу бруто-резервата за преносна премија - дел за реосигурување на крајот и бруто-резервата за преносна премија - дел за реосигурување на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 707.

Позицијата 210 со назив **ІІ - ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА** ги опфаќа приходите кои се остваруваат по основ на вложувања (дивиденда, учество во добивка, зголемување на вредноста и др.). Оваа позиција претставува збир од вредноста искажана на позицијата бр. 211, 212, 216, 217, 218, 219 и 223.

Позицијата бр. 211 со назив **ІІ (1) - Приходи од подружници, придружни друштва и заеднички контролирани ентитети** ги опфаќа приходите остварени од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на збирните конта 7200, 7210, 7220, 7230, 7240, 7250, 7260, 7270 и дел од износот евидентиран на контото 729.

Позицијата бр. 212 со назив **ІІ (2) - Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти** се однесува на остварените приходи на друштвата за осигурување, по основ на вложувања во земјиште и градежни објекти. Вклучува приходи од наемнини, приходи од зголемување на вредноста на земјиштето и градежните објекти и приходи од продажба на земјиште и градежни објекти, односно збир на вредноста искажана на позициите бр. 213, 214 и 215.

Позицијата бр. 213 со назив **ІІ (2.1) - Приходи од наемнини** се однесува на приходите на друштвата за осигурување остварени по основ на земјиште и градежни објекти дадени под наем. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 7279.

Позицијата бр. 214 со назив **ІІ (2.2) - Приходи од зголемување на вредноста на земјиштето и градежните објекти** се однесува на приходите на друштвата за осигурување кои произлегуваат од ревалоризација на земјиштето и градежните објекти. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 7245.

Позицијата бр. 215 со назив **ІІ (2.3) - Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти** се однесува на приходите на друштвата за осигурување остварени по основ на продажба на земјиште и градежни објекти. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 7263.

Позицијата бр. 216 со назив **ІІ (3) - Приходи од камати** се однесува на приходите на друштвата за осигурување остварени по основ на камати на финансиски вложувања (на пр., каматен приход од обврзници, даде-

ни заеми, депозити и сл.). Сметководствено се третираат во согласност со МСС18: Приходи. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 7201, 7202, 7203, 7204, 7205, 7206 и 7209.

Позицијата бр. 217 со назив **II (4) - Позитивни курсни разлики** се однесува на позитивните курсни разлики кои произлегуваат од промени на средниот курс на странските валути при пресметување на вредноста на вложувањата на друштвата за осигурување. Истите сметководствено се третираат во согласност со МСС 21: Ефекти од промена на девизниот курс. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 7221, 7222, 7223, 7224, 7225, 7226 и 7229.

Позицијата бр. 218 со назив **II (5) - Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)** се однесува на приходите на друштвата за осигурување кои произлегуваат од вредносното усогласување на вложувањата класифицирани во портфолиото за тргување (по објективна вредност). На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 7251, 7252, 7253 и 7259.

Позицијата бр. 219 со назив **II (6) - Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка** се однесува на приходите на друштвата за осигурување, односно реосигурување остварени од продажба на финансиски вложувања. Вклучува финансиски вложувања расположливи за продажба, финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност) и останати финансиски вложувања. Оваа позиција претставува збир на вредноста искажана на позициите бр. 220, 221 и 222.

Позицијата бр. 220 со назив **II (6.1) - Финансиски вложувања расположливи за продажба** се однесува на приходи на друштвата за осигурување, односно реосигурување остварени со продажба на финансиски вложувања класифицирани во портфолиото за продажба. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 7261.

Позицијата бр. 221 со назив **II (6.2) - Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)** се однесува на приходи на друштвата за осигурување, односно реосигурување остварени со продажба на финансиски вложувања класифицирани во портфолиото по објективна вредност. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 7262.

Позицијата бр. 222 со назив **II (6.3) - Останати финансиски вложувања** се однесува на сите останати приходи од продажба на финансиски вложувања на друштвата за осигурување, односно реосигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на збирното konto 7269.

Позицијата бр. 223 со назив **II (7) Останати приходи од вложувања** се однесува на сите останати приходи од вложувања на друштвата за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на збирните контата 7211, 7231, 7232, 7239, 7241, 7242, 7243, 7244, 7249 и дел од износот евидентиран на konto 729.

Позицијата бр. 223а со назив **III - ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ** се однесува на приходите остварени по основ на провизија за реосигурување и останати учества во добивка. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 710.

Позицијата бр. 224 со назив **IV - ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ** се однесува на приходите остварени од процена на штети, приходи по основ на исплатени штети по основ на неосигурени и непознати моторни возила и слични осигурително-технички приходи на друштвата за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата контата 71, освен контото 710.

Позицијата бр. 225 со назив **V - ОСТАНАТИ ПРИХОДИ** се однесува на останатите приходи на друштвото неискжани на други позиции. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата контата 73.

На позицијата бр. 226 со назив **B - РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО** се искажуваат вкупните расходи од работење на друштвото за осигурување. Оваа позиција претставува збир на позициите бр. 228, 236, 246, 249, 252, 271, 281, 284 и 285.

На позицијата бр. 227 со назив **I - НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)** се искажува износот евидентиран на групата контата 40.

Позицијата бр. 228 со назив **I (1) - Бруто исплатени штети** се однесува на бруто исплатените штети, односно надоместоците за штети, суми на осигурување и други договорени износи кои се исплаќаат на осигурениците, односно корисниците на осигурувањето по основ на сите склучени договори за осигурување, соосигурување и реосигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 400.

Позицијата бр. 229 со назив **I (2) - Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања** се однесува на приходите остварени по основ на реализирани регресни побарувања и спасени остатоци од осигурениот имот. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 401.

Позицијата бр. 230 со назив **I (3) - Бруто исплатени штети - дел за соосигурување** се однесува на делот на соосигурување во бруто исплатените штети. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 402.

Позицијата бр. 231 со назив **I (4) - Бруто исплатени штети - дел за реосигурување/ ретроцесија** се однесува на делот на реосигурување во бруто исплатените штети. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 403.

Позицијата бр. 232 со назив **I (5) - Промени во бруто резервите за штети** ја претставува разликата помеѓу бруто-резервите за штети на крајот и бруто-резервите за штети на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 404.

Позицијата бр. 233 со назив **I (6) - Промени во бруто-резервите за штети - дел за соосигурување** ја претставува разликата помеѓу бруто-резервите за штети - дел за соосигурување на крајот и бруто-резервите за штети - дел за соосигурување на почетокот од пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 405.

Позицијата бр. 234 со назив **I (7) - Промени во бруто-резервите за штети - дел за реосигурување** ја претставува разликата помеѓу резервата за штети - дел за реосигурување на крајот и резервата за штети - дел за реосигурување на почетокот од пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 406.

Позицијата бр. 235 со назив **II - ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ** ги опфаќа нето промените во математичката резерва и нето промените во останатите технички резерви. Претставува збир од вредноста искажана на позициите бр. 236 и 239. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата контата 41.

Позицијата бр. 236 со назив **II (1) - Промени во математичката резерва, нето од реосигурување** претставува разлика од вредноста искажана на позициите бр. 238 и 239.

Позицијата бр. 237 со назив **II (1.1) - Промени во бруто математичката резерва** ги опфаќа промените во бруто математичката резерва, односно разликата помеѓу бруто математичката резерва на крајот и бруто математичката резерва на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 4100, 4102 и 4103.

Позицијата бр. 238 со назив **II (1.2.) - Промени во бруто математичката резерва** - дел за соосигурување/реосигурување претставува разлика помеѓу бруто математичката резерва -дел за соосигурување/реосигурување на крајот и бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 4110, 4112 и 4113.

Позицијата бр. 239 со назив **II (2.) - Промени во еквализационата резерва**, нето од реосигурување вклучува промени во еквализационата резерва а претставува разлика од вредноста искажана на позициите бр. 241 и 242.

Позицијата бр. 240 со назив **II (2.1.) - Промени во бруто еквализационата резерва** се однесува на промени во бруто еквализационата резерва и претставува разлика помеѓу бруто еквализационата резерва на крајот и бруто еквализационата резерва на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 414.

Позицијата бр. 241 со назив **II (2.2.) - Промени во бруто еквализационата резерва** - дел за соосигурување и реосигурување претставува разлика помеѓу бруто еквализационата резерва, дел за соосигурување и реосигурување на крајот на периодот и бруто еквализационата резерва, дел за соосигурување и реосигурување на почетокот на периодот. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 415.

Позицијата бр. 242 со назив **II (3.) - Промени во останатите технички резерви**, нето од реосигурување вклучува промени во останатите технички резерви (кои вклучуваат други технички резерви), а претставува разлика од вредноста искажана на позициите бр. 244 и 245.

Позицијата бр. 243 со назив **II (3.1.) - Промени во останатите бруто технички резерви** се однесува на промени во останатите бруто технички резерви и претставува разлика помеѓу останатите бруто технички резерви на крајот и останатите бруто технички резерви на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 412 и 416.

Позицијата бр. 244 со назив **II (3.2.) - Промени во останатите бруто технички резерви** - дел за соосигурување и реосигурување претставува разлика помеѓу останати бруто технички резерви, дел за соосигурување и реосигурување на крајот на периодот и останати бруто технички резерви, дел за соосигурување и реосигурување на почетокот на периодот. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 413 и 417.

Позицијата бр. 245 со назив **III - ПРОМЕНИ ВО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ** вклучува промени во математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, нето од реосигурување а претставува разлика од вредноста искажана на позициите бр. 247 и 248.

Позицијата бр. 246 со назив **III (1.) - Промени во бруто математичката резерва** за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот се однесува на промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот на крајот и бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот на почетокот на пресметковниот период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 4101.

Позицијата бр. 247 со назив **III (2.) - Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот** - дел за соосигурување и реосигурување претставува разлика помеѓу бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот - дел за соосигурување и реосигурување на крајот на периодот и бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот - дел за соосигурување и реосигурување на почетокот на периодот. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 4111.

Позицијата бр. 248 со назив **IV – ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ** претставува збир од вредноста искажана на позициите бр. 250 и 251.

Позицијата бр. 249 со назив **IV (1.) - Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)** - претставуваат дел од позицијата бр. 249 кој се однесува на трошоци за поврат на премија кои зависат од резултатот. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 4200.

Позицијата бр. 250 со назив **IV (2.) - Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)** - претставуваат дел од позицијата бр. 249 која се однесува на трошоци за поврат на премија кои не зависат од резултатот. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 4201.

Позицијата бр. 251 со назив **V - НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО** - претставува збир од позициите 252 и 256, односно збир од трошоците за стекнување на осигурување и административните трошоци на друштвата за осигурување.

Позицијата бр. 252 со назив **V (1.) - Трошоци за стекнување** претставува збир од позициите бр. 253, 253а, 254 и 255. На оваа позиција се прикажуваат трошоците кои се однесуваат непосредно на склучувањето на нови договори за осигурување или обнова на постоечки договори за осигурување.

Трошоци за стекнување се следниве варијабилни (маргинални) трошоци:

а) Провизија на застапници во осигурување и осигурителни брокери и трошоци за одобрени бонуси за склучени договори за осигурување.

б) Еден дел од вкупните надоместоци исплатени кон вработените во продажната мрежа, кој дел е во непосредна врска со потрошеното време на вработените за извршување на следниве активности кои довеле до склучување на договори за осигурување:

1. Снимање и преземање на ризик во осигурување;

2. Подготовка и печатење на полисата;

3. Надоместоци за извршени здравствени прегледи, со цел утврдување и контрола на ризикот кој се презема во осигурување.

в) Останати трошоци кои се непосредно поврзани со вршењето на работи на осигурување, наведени во параграфот б), а кои друштвото за осигурување не би ги признало во случај да не би биле склучени договорите за осигурување.

Следниве трошоци не се трошоци за стекнување и не се капитализираат, односно истите се признаваат во моментот на нивно настанување:

- надомест за спроведување на супервизија на осигурување, надомест за финансирање на противпожарните единици, надомест за финансирање на услуги од задолжителното здравствено осигурување и други јавни давачки кои се утврдуваат на премијата;

- трошоците за реклама и маркетинг;

- промотивни активности кои не резултираат со склучување на договори за осигурување;

- трошоци за истражување и развој на нови производи;

- обуки;
- режиски трошоци;
- ренти и кирии;
- амортизација;
- трошоци за одржување на опремата и софтверот;
- останати режиски трошоци.

Позицијата бр. 253 со назив **V (1.1.) - Провизија** се однесува на трошоци кои друштвата за осигурување како резултат на пресметани провизии врз основа на склучени договори за осигурување. Провизијата најчесто се искажува како процент од вредноста на трансакцијата, а ретко како фиксен износ. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 430.

Позиција бр. 253а со назив **V (1.2.) - Бруто-плати** за вработените во внатрешната продажна мрежа се однесува на трошоците за плати и придонеси за плати на вработените во внатрешната продажна мрежа. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 4700.

Позицијата бр. 254 со назив **V (1.3.) - Останати трошоци** за стекнување се однесува на сите останати трошоци за стекнување на осигурување на друштвата за осигурување, освен оние искажани во позицијата бр. 253 и на 253а. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 4370, како и дел од трошоците искажани на контата 4371 и 453.

Позиција бр. 255 со назив **V (1.4.) - Промена во одложение трошоци за стекнување** се однесува на временското одложување на трошоците за стекнување кои можат да се одложат за време на траење на договорот за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 438.

Позицијата бр. 256 со назив **V (2.) - Административни трошоци** претставува збир од позициите бр. 257, 258, 259 и 260 а се однесува на трошоците поврзани со наплата на премија, управување со портфолио, обработка на бонуси и попусти, активно и пасивно реосигурување итн. Посебно содржи трошоци за вработени, трошоци за амортизација, трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност и останати административни трошоци. Административните трошоци не можат да се разграничуваат.

Позицијата бр. 257 со назив **V (2.1.) - Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста** се однесува на амортизирањето на постојните материјални средства во текот на нивниот век на употреба. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 44.

Позицијата бр. 258 со назив **V (2.2.) - Трошоци за вработените** претставува збир од позициите бр. 258а, 258б, 258в, 258г и 258д и истата се однесува на трошоците за плати на вработените, трошоци за даноци и придонеси за плата, придонеси од задолжително социјално осигурување, трошоци за дополнително пензиско осигурување на вработените и останати трошоци за вработените.

Позицијата бр. 258а со назив **V (2.2.1) - Плати и надоместоци** се однесува на плати и надоместоци на вработените. На оваа позиција се искажува делот од износот евидентиран на контата 4701 и 4702 кој се однесува на плати и надоместоци на вработените.

Позицијата бр. 258б со назив **V (2.2.2) - Трошоци за даноци за плати и надоместоци на плата** се однесува на трошоци за даноци за плати и надоместоци на плата на вработените. На оваа позиција се искажува делот од износот евидентиран на контата 4701 и 4702 кој се однесува на трошоци за даноци за плати и надоместоци на плата на вработените.

Позицијата бр. 258в со назив **V (2.2.3) - Придонеси од задолжително социјално осигурување** се однесува на трошоци за придонеси од задолжително социјално

осигурување на вработените. На оваа позиција се искажува делот од износот евидентиран на контата 4701 и 4702 кој се однесува на трошоци за придонеси од задолжително социјално осигурување на вработените.

Позицијата бр. 258г со назив **V (2.2.4) - Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработените** се однесува на трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработените. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 471.

Позицијата бр. 258д со назив **V (2.2.5) - Останати трошоци за вработените** се однесува на сите останати трошоци за вработените. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 479.

Позицијата бр. 259 со назив **V (2.3.) - Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки**. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 431.

Позицијата бр. 260 со назив **V (2.4.) - Останати административни трошоци** се однесува на останати административни трошоци на друштвата за осигурување, вклучувајќи трошоци за услуги, материјални трошоци и трошоци за резервирања. Оваа позиција претставува збир од позициите 260а, 260б и 260в.

Позиција бр. 260а со назив **V (2.4.1) - Трошоци за услуги** се однесува на трошоците за услуги на друштвата за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 432, 433, 434, 435, 436, 4371д, 4372 и 439.

Позиција бр. 260б со назив **V (2.4.2) - Материјални трошоци** се однесува на материјалните трошоци на друштвата за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 450, 451, 452, 453д, 454, 455, 456 и 459.

Позиција бр. 260в со назив **V (2.4.3) - Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето** се однесува на трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето на друштвата за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 46.

Позицијата бр. 261 со назив **VI - ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА** претставува збир од позициите бр. 262, 263, 264, 265, 266 и 270.

Позицијата бр. 262 со назив **VI (1) - Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста** се однесува на амортизација на недвижности кои сметководствено се третираат според МСС 40 и кои се вреднуваат според моделот на трошоци. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 490.

Позиција бр. 263 со назив **VI (2) - Трошоци за камати** претставува трошок на друштвата за осигурување, односно реосигурување по основ на камата од вложувања, односно трошок на цената на употреба на паричните средства. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 480.

Позицијата бр. 264 со назив **VI (3) - Негативни курсни разлики** се однесува на негативни курсни разлики кои произлегуваат од промените на средниот курс на странските валути при пресметување на вредноста на вложувањата на друштвата за осигурување, односно реосигурување. Сметководствено се третираат согласно МСС 21: Ефекти од промени во девизните курсеви. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 481.

Позиција бр. 265 со назив **VI (4) - Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)** се однесува на загубата која друштвото за осигурување ја остварило како резултат на вредносно усогласување на финансискиот имот класифициран во портфолиото на вложувања за тргување (по објективна вредност). На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 483.

Позицијата бр. 266 со назив **VI (5) - Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба** се однесува на загубите кои друштвото за осигурување ги остварува при продажба на финансиски имот. Оваа позиција претставува збир на вредноста искажана на позициите 267, 268 и 269.

На позиција бр. 267 со назив **VI (5.1) - Финансиски вложувања расположливи за продажба** се искажува износот евидентиран на контото 4841.

На позиција бр. 268 со назив **VI (5.1) - Финансиски вложувања за тргување** се искажува износот евидентиран на контото 4842.

На позицијата бр. 269 со назив **VI (5.3) - Останати финансиски вложувања** се искажува износот евидентиран на контата 4840, 4843 и 4849.

Позицијата бр. 270 со назив **VI (6) - Останати трошоци од вложувања** ги опфаќа сите останати трошоци кои друштвото за осигурување ги класифицирало како трошок од вложување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 482, 485 и 489.

Позиција 271 со назив **VII - ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ** претставуваат збир од вредноста искажана на позициите бр. 282 и 283.

Позицијата бр. 272 со назив **VII (1) - Трошоци за превентива** - На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 424.

На позицијата бр. 273 со назив **VII (2) - Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување** се искажува износот евидентиран на контата 421, 422, 423, 425 и 429.

Позицијата бр. 274 со назив **VIII - ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА** се однесува на исправката на вредноста на побарувањата по основ на премија за осигурување по однос на извршена резервација, ослободување на резервацијата и наплатени претходно отпишани побарувања по основ на премија за осигурување. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 494.

Позицијата бр. 275 со назив **IX - ОСТАНАТИ РАСХОДИ ВКЛУЧУВАЈКИ ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА** се однесува на останатите расходи на друштвото неискажани на други позиции. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на збирните контата 491, 492, 493, 495, 496, 497 и 498.

Позицијата бр. 276 со назив **X - ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ** претставува разлика меѓу вредноста искажана на позицијата 200 и вредноста искажана на позицијата 226. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 801.

Позицијата бр. 277 со назив **XI - ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА** претставува разлика меѓу вредноста искажана на позицијата 226 и вредноста искажана на позицијата 200. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 802.

На позицијата бр. 278 со назив **XII - ДАНОК НА ДОБИВКА, ОДНОСНО ЗАГУБА** се искажува износот евидентиран на контото 810 и 811.

Позицијата бр. 279 со назив **XIII - ОДЛОЖЕН ДАНОК** претставува одложениот данок кој е вклучен во одредување на нето добивката или загубата за периодот.

Позицијата бр. 280 со назив **XIV - ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ** се однесува на дел од капиталот како резултат на вишок приход над расходи остварени во тековниот пресметковен период после пресметката на данокот на добивка. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 820.

Позицијата бр. 281 со назив **XV - ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ** се однесува на дел од капиталот како резултат на вишок расходи над приходите остварени во тековниот пресметковен период после пресметката на данокот на добивка. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 821.

3. ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ

3.1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

При составување на Извештајот за парични текови во колоната 3 се внесуваат податоци за тековната деловна година а во колоната 4 се внесуваат податоци за претходната деловна година. За парични текови во смисла на овој правилник се смета наплатата и исплатата во пари и парични еквиваленти преку жиро-сметки и девизни сметки, вклучувајќи компензации, асигнации и цесии извршени преку тие сметки во согласност со МСС и други релевантни стандарди.

За парични текови не се сметаат преносите од една на друга сметка во рамки на друштвото за осигурување.

Износот на парични приливи и одливи се утврдува врз основа на евиденција за приливите и одливите во благајна, на жиро-сметки и девизни сметки на друштвото или врз основа на состојбата на прометот на поединечни сметки на средства и обврски, односно приходи и расходи, односно групи на конта и конта во деловните книги на друштвото.

3.2. УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ на поединечните позиции во Извештајот за парични текови

А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

На позицијата бр. 300 со назив **A I - ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ** се искажуваат вкупните приливи на пари од вршење работи на осигурување. Оваа позиција претставува збир на вредноста искажана на позициите бр. 301, 302, 303, 304 и 305.

На позицијата бр. 301 со назив **A I (1) - Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси** се искажуваат вкупните приливи на пари од наплатени побарувања по основ на премија за осигурување и премија за соосигурување од осигуреници односно договорувачи на осигурување во текот на пресметковниот период и вкупните приливи по основ на примени аванси.

На позицијата бр. 302 со назив **A I (2) - Премија за реосигурување и ретроцесија** се искажуваат вкупните приливи на пари од наплатени побарувања по основ на премија за реосигурување и ретроцесија од друштва за осигурување - цеденти во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 303 со назив **A I (3) - Приливи од учество во надомест на штети** се искажуваат вкупните приливи на пари од наплатени побарувања по основ на учество во надомест на штети и надоместоци за штети по основ на соосигурување и реосигурување односно ретроцесија во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 304 со назив **A I (4) - Примени камати од работи на осигурување** се искажуваат вкупните приливи на пари од наплатени побарувања по основ на договорени и затезни камати од осигуреници, соосигурувачи, реосигурувачи, ретроцесионери и регресни должници, како и други наплатени камати кои произлегуваат од деловните активности на друштвото.

На позицијата бр. 305 со назив **A I (5) - Останати приливи од деловни активности** се искажуваат останатите приливи на пари од наплата на регресни побарувања.

рувања, од работи на посредување и застапување, од услужни активности по основ на извид, проценка и ликвидација на штети, од наплата на приходи по основ на кирии и наемнини, членарини и останати деловни приходи на друштвото, како и наплата на побарувања од вработените и останати побарувања.

На позицијата бр. 306 со назив **А II - ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ** се искажуваат вкупните одливи на пари од работи на осигурување. Оваа позиција претставува збир на позициите бр. 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313 и 314.

На позицијата бр. 307 со назив **А II (1) - Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси** се искажуваат вкупните извршени исплати на осигуреници, корисници на осигурување и трети оштетени лица на име надомест на штети и договорени суми на осигурување по основ на осигурување и учество во надомест на штети по основ на соосигурување во текот на пресметковниот период и извршени исплати по основ на дадени аванси.

На позицијата бр. 308 со назив **А II (2) - Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија** се искажуваат вкупните извршени исплати по основ на учество во надомест на штети и надоместоци за штети по основ на реосигурување односно ретроцесија во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 309 со назив **А II (3) - Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија** се искажуваат вкупните извршени исплати по основ на премија за соосигурување и реосигурување, односно ретроцесија во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 310 со назив **А II (4) - Надоместоци и други лични расходи** се искажуваат вкупните извршени исплати по основ на исплатени бруто плати и останати лични заработки.

На позицијата бр. 311 со назив **А II (5) - Останати трошоци за спроведување на осигурување** се искажуваат вкупните извршени исплати по основ на трошоци за материјали, потрошено гориво и енергија, наемнини, реклама и останати трошоци за спроведување на осигурувањето извршени во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 312 со назив **А II (6) - Платени камати** се искажуваат вкупните извршени исплати по основ на камати исплатени во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 313 со назив **А II (7) - Данок на добивка и останати јавни давачки** се искажуваат вкупните извршени исплати по основ на платени аконтации за данок и други јавни давачки по конечна пресметка за претходната година намалени за извршениот поврат на средства во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 314 со назив **А II (8) - Останати парични одливи од деловни активности** се искажуваат одливите на пари кои настануваат исклучително, односно кои немаат карактер на редовни парични приливи од деловни активности, како и одливите на пари за кои не се книжени обврски.

На позицијата бр. 315 со назив **А III - НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ** се искажува разликата помеѓу вредноста искажана на позициите под бр. 300 и 306.

На позицијата бр. 316 со назив **А IV - НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ** се искажува разликата помеѓу вредноста искажана на позициите под бр. 306 и 300.

Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА

На позицијата бр. 317 со назив **Б I - ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА** се искажуваат вкупните приливи на пари од активности на инвестирање (вложување). Оваа позиција претставува збир на позициите бр. 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324 и 325.

На позицијата бр. 318 со назив **Б I (1) - Приливи од продажба на нематеријални средства** се искажуваат вкупните приливи на пари од продажба на нематеријални средства во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 319 со назив **Б I (2) - Приливи од продажба на материјални средства** се искажуваат вкупните приливи на пари од продажба на материјални средства кои служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 320 со назив **Б I (3) - Приливи од продажба на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото** се искажуваат вкупните приливи на пари од продажба на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 321 со назив **Б I (4) - Приливи од вложувања во друштва во група -подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети** се искажуваат вкупните приливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на продажба на краткорочни и долгорочни финансиски пласмани во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети направени за извршените исплати направени се цел стекнување на тие пласмани.

На позицијата бр. 322 со назив **Б I (5) - Приливи од вложувања кои се чуваат до достасување** се искажуваат вкупните приливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на продажба на краткорочни и долгорочни финансиски вложувања кои се чуваат до достасување намалени за извршените исплати направени се цел стекнување на тие пласмани.

На позицијата бр. 323 со назив **Б I (6) - Приливи од останати финансиски пласмани** се искажуваат вкупните приливи на пари во текот на пресметковниот период од продажба на хартии од вредност и удели намалени за извршените исплати направени се цел стекнување на тие пласмани.

На позицијата бр. 324 со назив **Б I (7) - Приливи од дивиденди и останати учества во добивка** се искажуваат вкупните приливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на дивиденда и останати учества во добивка.

На позицијата бр. 325 со назив **Б I (8) - Приливи од камати** се искажуваат вкупните приливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на наплатени камати кои произлегуваат од вложувања.

На позицијата бр. 326 со назив **Б II - ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА** се искажуваат вкупните одливи на пари од активности на инвестирање (вложување). Оваа позиција претставува збир на позициите бр. 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333 и 334.

На позицијата бр. 327 со назив **Б II (1) - Одливи од купување на нематеријални средства** се искажуваат вкупните одливи на пари по основ на стекнување (купување) на нематеријални средства во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 328 со назив **Б II (2) - Одливи од купување на материјални средства** се искажуваат вкупните одливи на пари по основ на стекнување (купување) на материјални средства кои служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 329 со назив **Б II (3) - Одливи од купување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста** се искажуваат вкупните одливи на пари по основ на стекнување (купување) на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување во текот на пресметковниот период.

На позицијата бр. 330 со назив **Б I (4) - Одливи од вложувања во друштва во група -подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети** се искажуваат вкупните одливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на стекнување (купување) на краткорочни и долгорочни финансиски пласмани во друштва во група -подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети намалени за паричните приливи по основ на продажба на тие пласмани.

На позицијата бр. 331 со назив **Б II (5) - Одливи од вложувања кои се чуваат до достасување** се искажуваат вкупните одливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на стекнување (купување) на краткорочни и долгорочни финансиски инструменти (хартии од вредност) кои се чуваат до достасување намалени за паричните приливи по основ на продажба на тие хартии од вредност.

На позицијата бр. 332 со назив **Б II (6) - Одливи од останати финансиски пласмани** се искажуваат вкупните одливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на купување на долгорочни и краткорочни финансиски пласмани намалени за вкупните приливи на пари од продажба или реализација на тие пласмани (депонирање и вложување).

На позицијата бр. 333 со назив **Б II (7) - Одливи од дивиденди и останати учества во добивка** се искажуваат вкупните одливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на исплата на дивиденда и останати учества во добивка.

На позицијата бр. 334 со назив **Б II (8) - Одливи од камати** се искажуваат вкупните одливи на пари во текот на пресметковниот период по основ на платени камати.

На позицијата бр. 335 со назив **Б III - НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ** се искажува разликата помеѓу вредноста искажана на позициите под бр. 317 и 326.

На позицијата бр. 336 со назив **Б IV - НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ** се искажува разликата помеѓу вредноста искажана на позициите под бр. 326 и 317.

В. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ

На позицијата бр. 337 со назив **В I - ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ** се искажуваат вкупните приливи на пари од финансиски активности. Оваа позиција претставува збир на позициите бр. 338, 339 и 340.

На позицијата бр. 338 со назив **В I (1) - Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал** се искажуваат приливите на пари по основ на уплата на акции во акционерскиот капитал на друштвото.

На позицијата бр. 339 со назив **В I (2) - Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми** се искажуваат приливите на пари по основ на краткорочни и долгорочни кредити и заеми, намалени за сите отплати на тие кредити во тековниот пресметковен период.

На позицијата бр. 340 со назив **В I (3) - Приливи по основ на останати краткорочни и долгорочни обврски** се искажуваат приливите на пари по основ на останати краткорочни и долгорочни обврски, намалени за сите отплати на тие обврски во тековниот пресметковен период.

На позицијата бр. 341 со назив **В II - ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ** се искажуваат вкупните одливи на пари од финансиски активности. Оваа позиција претставува збир на позициите бр. 342, 343 и 344.

На позицијата бр. 342 со назив **В II (1) - Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски** се искажуваат одли-

вите на пари по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски, намалени за износот на новите заеми, кредити и обврски во тековниот пресметковен период.

На позицијата бр. 343 со назив **В II (2) - Одливи по основ на откуп на сопствени акции** се искажуваат одливите на пари по основ на откуп на сопствени акции во тековниот пресметковен период.

На позицијата бр. 344 со назив **В II (3) - Одливи по основ на исплата на дивиденда** се искажуваат одливите на пари по основ на исплата на дивиденда во тековниот пресметковен период.

На позицијата бр. 345 со назив **В III - НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ** се искажува разликата помеѓу вредноста искажана на позициите под бр. 337 и 341.

На позицијата бр. 346 со назив **В IV - НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ** се искажува разликата помеѓу вредноста искажана на позициите под бр. 341 и 337.

4. ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО КАПИТАЛОТ

4.1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Извештајот за промени во капиталот го прикажува зголемувањето односно намалувањето на нето средствата на друштвото во периодот меѓу два периода на известување. Извештајот за промени во капиталот содржи промени кои произлегуваат од трансакции со акционери односно сопственички промени (емисија на акции, откуп на акции, исплата на дивиденда) и промени кои произлегуваат од активностите на друштвото (добивка, загуба).

4.2. УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ на поединечните позиции во Извештајот за промени во капиталот

4.2.1. Опис на позициите дадени во колоните

Колоната со реден бр. 1 - **Акционерски капитал** се однесува на акционерскиот капитал на друштвото кој е потребно да се уплати во целост и во паричен облик а кој не може да биде помал од износот утврден со закон. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на групата конта 90.

Колоната со реден бр. 2 - **Премии на емитирани акции** се однесува на делот од запишаниот капитал на друштвото кој претставува износ кој се јавува како резултат на продажба на акции по повисока цена од нивната номинална вредност (капитална резерва). Се однесува на разликата помеѓу номиналната и продажната вредност на акциите. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контата 910 и 911.

Колоната со реден бр. 3 - **Законски резерви** се однесува на резервите на друштвото кои е должно да ги издвојува од остварената добивка во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување. На оваа позиција се искажува износ евидентиран на контото 9210.

Колоната со реден бр. 4 - **Статутарни резерви** се однесува на резерви кои друштвото може да ги издвојува и користи само за намена одредена со Статутот на друштвото. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 9212.

Во колоната со реден бр. 5 - **Резерви за сопствени акции** се искажува износот евидентиран на контото 9211.

Во колоната со реден бр. 6 - **Откупени сопствени акции** се искажува износот евидентиран на контото 922.

Колоната со реден бр. 7 - **Останати резерви** се однесува на останати резерви кои друштвото ги формира од нето добивката, во зависност од своите потреби. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на контото 9213.

Колоната со реден бр. 8 - **Резерви** претставуваа збир од вредноста искажана во колоните 3, 4, 5 и 7 на малена за вредноста искажана во колоната 6.

Колоната со реден бр. 9 - **Ревалоризациони резерви** претставува корекција на акционерскиот капитал, односно усогласување на акционерскиот капитал кое се врши во услови на инфлација со цел заштита на средствата на сопствениците. Ревалоризација претставува усогласување на номиналната вредност на монетарните и немонетарните позиции на активата и акционерскиот капитал поради промена на цената на производите. Ревалоризацијата произлегува од вредносното усогласување на поединечни ставки на средствата на друштвото за осигурување (недвижности, финансиски средства) во согласност со нивниот сметководствен третман, во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти: признавање и мерење и МСС 16: Недвижности, постројки и опрема. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 93.

Колоната со реден бр. 10 - **Нераспределена добивка или пренесена загуба** претставува збир од вредноста искажана на позицијата нераспределена нето добивка, односно позицијата пренесена загуба која се формира со одлука на Собранието на акционери на друштвото за распределување на добивката како нераспределена добивка или пренесена загуба. Задржаната добивка може понатаму да се распредели, а пренесената загуба да се покрие. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 94.

Колоната со реден бр. 11 - **Добивка или загуба за тековниот пресметковен период** се однесува на финансискиот резултат на друштвото остварен во последниот пресметковен период. На оваа позиција се искажува износот евидентиран на групата конта 95.

Колоната со реден бр. 12 - **Вкупно капитал и резерви** се однесува на вкупниот износ на акционерски капитал, премии на емитирани акции, законски и статутарни резерви на друштвото, ревалоризациона резерва, нераспределена добивка или пренесена загуба и добивка или загуба за тековниот пресметковен период.

4.2.2. Опис на позициите дадени во редовите

Редот со реден бр. I - **Состојба на 1 јануари претходната деловна година** се однесува на состојбата на капиталот и резервите на 1 јануари претходната деловна година.

Редот со реден бр. I.1 - **Промена во сметководствени политики** се однесува на промени на состојбата на капиталот и резервите како резултат на примена на МСС-а 8 Сметководствени политики, промена во сметководствени проценки и грешки, а кој бара ретроактивно усогласување за ефектите од промена на сметководствените политики.

Редот со реден бр. I.2 - **Исправка на грешки во претходниот период** се однесува на промени на состојбата на капиталот и резервите како резултат на примена на МСС-а 8 Сметководствени политики, промена во сметководствени проценки и грешки, а кој бара ретроактивна исправка на грешки.

Редот со реден бр. II - **Состојба на 1 јануари претходната деловна година - преправено** се однесува на состојбата на капиталот и резервите на 1 јануари претходната деловна година преправено како резултат на промена во сметководствени проценки и грешки, а кој бара ретроактивно усогласување за ефектите од промена на сметководствените политики.

Редот со реден бр. III - **Добивка или загуба за претходната деловна година** се однесува на ставките приходи и расходи, вклучувајќи усогласувања заради рекласификација, кои не се признаваат како добивка или загуба како што наложуваат и дозволуваат други МСФИ и кои влијаат на промени во капиталот во текот

на периодот кои произлегле од трансакции и други настани, освен промени кои произлегле од трансакции со акционерите. Ги вклучува следните позиции:

Редот со реден бр. IV - **Сопственички промени во капиталот** се однесува на капитални трансакции со акционерите - сопственици, како што се уплати на капитал, откуп на сопствени акции, дивиденда и трансакциски трошоци кои се однесуваат на тие трансакции. Се однесува на зголемување, односно намалување на запишаниот капитал, останати уплати на акционерите, исплата на дивиденда и останата распределба на сопствениците.

Редот со реден бр. V - **Состојба на 31.12 претходната деловна година** се однесува на состојбата на капиталот и резервите на 31.12 претходната деловна година.

Податоците под реден број VI-X друштвата за осигурување ги пополнуваат на истиот начин како претходно опишаните позиции само со вредности кои се однесуваат на тековната деловна година.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 2

(1) Овој правилник влегува во сила и е во примена со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(2) По исклучок на став (1) од овој член, друштвата за осигурување кои применуваат сметководствени политики на признавање, последователно мерење и обелоденување за трошоците за стекнување кои се разликуваат од барањата содржани во Прилог 3 Упатство за пополнување на финансиските извештаи од овој правилник се должни да обезбедат идна примена на променети сметководствени политики најдоцна со состојбата на одложените трошоци за стекнување на 1.1.2021 година.

Бр. 02-583/9
7 август 2019 година
Скопје

Совет на експерти на Агенцијата
Претседател,
д-р Климе Попоски, с.р.

2640.

Врз основа на членот 158-с точка 1) а во врска со членот 74 точка 5) од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018, 198/2018) и („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/2019), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, на седница одржана на 7.8.2019 година, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ДЕТАЛНАТА СОДРЖИНА НА ПОТВРДАТА НА ОВЛАСТЕНИОТ АКТУАР

Член 1

Во Правилникот за деталната содржина на потврдата на овластениот актуар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/2014), во член 6, по ставот (1) се додава нов став (2) кој гласи:

„(2) Актуарот е должен да даде детален опис на применетата методологија за процена на одложените трошоци за стекнување. Тој исто така треба да даде мислење за адекватноста, и тоа дали методите за процена на одложените трошоци за стекнување соодветствуваат со методите за проценка на бруто резервите за преносни премии.“

Ставовите (2), (3), (4), (5) и (6) стануваат ставови (3), (4), (5), (6) и (7) соодветно.

Член 2

Во Прилогот кон Правилникот за деталната содржина на потврдата на овластениот актуар, по точка 6.1.1. Дополнителна резерва за неистечени ризици, се додава нова точка 6.1.2. Одложени трошоци за стекнување која гласи:

„(да се даде образложение за сметководствените политики на друштвото во однос на издвојувањето на одложените трошоци за стекнување)

(да се даде образложение за применетите методи, релевантни претпоставки и нивото на сегментација на портфолиото при проценка на одложените трошоци за стекнување)

(да се опишат разликите меѓу методите и претпоставките кои се користат за процена на резервата за преносни премии и методите и претпоставките кои се користат за процена на одложените трошоци за стекнување, доколку такви разлики постојат)“

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 02-583/10
7 август 2019 година
Скопје

Совет на експерти на
Претседател,
д-р **Климе Попоски, с.р.**

2641.

Врз основа на членовите 158-с точка 1, 74 точки 1, 2, 3 и 9 и 104 став (1) точка 1), а во врска со членовите 68, 69 и 71, од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018, 198/2018) и („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/2019), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, на седница одржана на 7.8.2019 година, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ВИДОВИТЕ И ОПИСОТ НА СТАВКИ ШТО ЌЕ СЕ ЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ПРЕСМЕТКА НА КАПИТАЛОТ НА ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И/ИЛИ РЕОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во Правилникот за видовите и описот на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на друштво за осигурување и/или реосигурување

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/11, 64/11 и 61/16), во член 3, ставот (2) се менува и гласи:

„(2) При пресметка на основниот капитал на друштвото за осигурување следните ставки ќе се сметаат за одбивни:

1. Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување;
2. Долгорочни нематеријални средства;
3. Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година;
4. Износот на нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност;
5. Нереализираната загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба;
6. Нето негативните ревалоризациски резерви и останатите разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина;
7. Во случај на непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во членот 73-а од Законот за супервизија на осигурување, во пресметката на основниот капитал на друштвото за осигурување ќе бидат земени предвид само износите кои се во рамки на ограничувањата предвидени во членот 73-а од Законот за супервизија на осигурување, а основниот капитал ќе се намали за разликата над законските ограничувања.“

Член 2

Во член 4 во став (1) во точката 3) сврзникот „и“ се заменува со точка и запирка.

Во точката 4) точката се заменува со точка и запирка и се додава сврзникот „и“.

По точката 4) се додава нова точка 5) која гласи:

„5. Ревалоризациски резерви, и тоа:

- 80% од нереализираната добивка од ревалоризацијата на сопственичките инструменти коишто се расположливи за продажба и мерени по објективна вредност, и
- 80% од нереализираната добивка од ревалоризацијата на должничките инструменти расположливи за продажба, мерени по објективна вредност.“

Член 3

Се менува Прилогот кон Правилникот за видовите и описот на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на друштво за осигурување и/или реосигурување, со нов Прилог и Упатство за пополнување на Образецот КС Пресметка на капиталот:

Прилог
кон Правилникот за видовите и описот на ставки што ќе се земат предвид
при пресметка на капиталот на друштво за осигурување и/или
реосигурување

(група)

(назив на друштво)

(период)

(тековна година)

КС: Пресметка на капиталот

	Ознака	Износ
		100
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8-I9-I10-I11-I12-I13)	I	0
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	
Премии од емитирани обични акции	I2	
Законски и статутарни резерви	I3	
Пренесена нераспределена добивка	I4	
Нераспределена добивка од тековната година	I5	
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	
Долгорочни нематеријални средства	I7	
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	
Нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност	I9	
Нереализирана загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба	I10	
Нето негативни ревалоризациски резерви и останатите разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина	I11	
Останати одбивни ставки поради непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во членот 73-а од ЗСО	I12	
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4+II5+II6), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	0
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	
Субординирани должнички инструменти	II3	
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на сопственичките инструменти коишто се расположливи за продажба и мерени по објективна вредност	II5	
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на должничките инструменти расположливи за продажба, мерени по објективна вредност	II6	
Вкупно основен и дополнителен капитал I.+II.	III	0
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	0
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	
КАПИТАЛ I + II – IV	V	0

Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	
Капитал	VI3	0
Гарантен фонд*	VI4	
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд ($VI5 = VI3 - VI4$)	VI5	0
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) ($VI6 = VI3 - VI1$)	VI6	
Вишок/недостаток на Капитал (за осигурување на живот) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот) ($VI7 = VI3 - VI2$)	VI7	

*Гарантниот фонд е дефиниран во член 77 од Законот и претставува 1/3 од потребното ниво на маргина на солвентност, но не смее да биде понизок од соодвениот износ наведен во член 77 став (3) од Законот

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА ОБРАЗЕЦОТ КС ПРЕСМЕТКА НА КАПИТАЛОТ

1. Основен капитал

Основниот капитал на друштвото за осигурување се пресметува како збир од износите искажани на позициите I.2, I.3, I.4 и I.5 намалени за износите од позициите I.6, I.7 и I.8.

1.1. Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции

Се внесува износ на уплатениот капитал од обични акции кои одговораат на состојбата на уплатениот акционерски капитал на последниот ден од кварталот што е впишан во Централниот депозитар за хартии од вредност, без да го вклучи запишаниот капитал од приоритетни акции.

1.2. Премии за емитирани обични акции

Се внесува износ кој се јавува како резултат на продажба на акции по повисока цена од нивната номинална вредност (капитална резерва). Се однесува на разликата помеѓу номиналната и продажната вредност на акциите.

1.3. Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување

Се внесува износ на резервите кои не произлегуваат од обврските од договорите за осигурување и тоа законски резерви, статутарни резерви и останати резерви.

1.4. Пренесена нераспределена добивка

Се внесува износ на пренесената добивка од претходни пресметковни периоди.

1.5. Нераспределена добивка од тековната година

Се внесува износ на нераспределена добивка од тековната година, по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата, доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор, односно доколку постои мислење без резерва на независен овластен ревизор дека финансиските извештаи на друштвото за осигурување се изготвени во согласност со објавените меѓународни сметководствени стандарди, меѓународните стандарди за финансиско извештување, и останатите прописи за водење на сметководство на друштвата за осигурување.

1.6. Откупени сопствени акции

Се внесува износот на сопствени акции кои ги поседува друштво за осигурување, и се однесува на стекнати сопствени акции согласно Законот за трговски друштва.

Откупените сопствени акции претставуваат одбитна ставка при пресметката на основниот капитал.

1.7. Нематеријални средства

Се внесува износ на средствата во нематеријален облик кои се користат во работењето, за кои е отежнато предвидувањето на нивниот век на употреба, нивната преносливост, како и мерењето на идната економска корист.

Нематеријални облици на средства се: трошоци за развој, патенти, лиценци, софтвер, концесии, заштитни знаци, останати права и goodwill.

Нематеријалните средства претставуваат одбитна ставка при пресметката на основниот капитал.

1.8. Пренесена непокриена загуба и загуба од тековниот период

Се внесува износ на пренесена непокриена загуба и загуба од тековниот пресметковен период. Истата претставува одбитна ставка при пресметката на основниот капитал.

1.9. Нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност

Се внесува износот на нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност.

1.10. Нереализирана загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба

Се внесува износот на нереализирана загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба.

1.11. Нето негативни ревалоризациски резерви и останатите разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина

Се внесува износот на нето негативните ревалоризациски резерви и останатите разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина.

1.12. Останати одбивни ставки поради непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во членот 73-а од ЗСО

Во случај на непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот предвидени во членот 73-а од Законот за супервизија на осигурување, се внесува збирот од следниве износи:

- сметководствената вредност на средствата од капиталот на сметки и во пласмани надвор од Република Македонија;

- разликата помеѓу сметководствената вредност на недвижностите и 60% од капиталот на датумот на пресметка на капиталот, доколку разликата е позитивна вредност;

- разликата помеѓу сметководствената вредност на вкупните вложувања во аконтации и заеми што друштвото според Општите услови на осигурувањето ги одобрува со презентација на сопствените полиси за кои премијата е навремено уплатена и 15% од капиталот на датумот на пресметка на капиталот, доколку разликата е позитивна вредност;

- разликата помеѓу сметководствената вредност на одделно вложување во аконтации и заеми што друштвото според Општите услови на осигурувањето ги одобрува со презентација на сопствените полиси за кои премијата е навремено уплатена и 1% од капиталот на датумот на пресметка на капиталот, доколку разликата е позитивна вредност;

- сметководствената вредност на дадените заеми на правни лица, доколку истите не се обезбедени со банкарска гаранција, и/или се со рок на враќање подолг од една година;

- разликата помеѓу вкупните финансиски вложувања на друштвото за осигурување кај поединечен субјект кој не е банка и 10% од капиталот на датумот на пресметка на капиталот, доколку разликата е позитивна вредност;

- разликата помеѓу вкупните финансиски вложувања на друштвото за осигурување во една банка и 25% од капиталот на датумот на пресметка на капиталот, доколку разликата е позитивна вредност.

II. Дополнителен капитал

Дополнителниот капитал на друштвото за осигурување се пресметува како збир од износите искажани на позициите II.2, II.3 и II.4. Дополнителниот капитал не може да биде повисок од 50% од основниот капитал на друштвото за осигурување.

II.1. Акционерски капитал уплатен врз основа на издадени кумулативни приоритетни акции

Се внесува акционерскиот капитал кој е уплатен по основ на издадени кумулативни приоритетни акции по номинална вредност. Доколку продажната цена на емитираните акции е повисока од нивната номинална вредност при емисијата износот се зголемува за разликата помеѓу номиналната и продажната вредност на акциите.

II.2. Премии за емитирани кумулативни приоритетни акции

Се внесува износ кој се јавува како резултат на продажба на кумулативни приоритетни акции по повисока цена од нивната номинална вредност (капитална резерва). Се однесува на разликата помеѓу номиналната и продажната вредност на акциите.

II.3. Субординирани должнички инструменти

Се внесува износот на уплатениот капитал од издадени субординирани должнички инструменти.

II.4. Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање

Се внесува износот на уплатен капитал по основ на издадени хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

II.5. Нереализирана добивка од ревалоризацијата на сопственичките инструменти коишто се расположливи за продажба и мерени по објективна вредност

Се внесува износот на нереализираната добивка од ревалоризацијата на сопственичките инструменти коишто се расположливи за продажба и мерени по објективна вредност.

II.6. Нереализирана добивка од ревалоризацијата на должничките инструменти расположливи за продажба, мерени по објективна вредност

Се внесува износот на нереализираната добивка од ревалоризацијата на должничките инструменти расположливи за продажба, мерени по објективна вредност.

III. Збир од основен и дополнителен капитал

Се внесува збирот од I. Основниот и II. Дополнителниот капитал.

IV. Одбитни ставки

На оваа позиција се внесува збирот од износите искажани на позициите IV.1 и IV.2.

IV.1. Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот

Се внесува износ на вложувањата во акции во правни лица од членот 72 од Законот.

IV.2. Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од Законот

Се внесува износ на вложувањата во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од Законот.

V. Капитал

Се внесува износ на пресметаниот капитал кој претставува разлика од износот искажан на позицијата III. Вкупно основен и дополнителен капитал и износот искажан на позицијата IV. Одбитни ставки.

Член 4

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 02-583/11
7 август 2019 година
Скопје

Совет на експерти на Агенцијата
Претседател,
д-р **Климе Попоски**, с.р.

2642.

Врз основа на членовите 158-с точка 1) и 122 став (1) точка 1) од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018, 198/2018) и („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/2019), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, на седница одржана на 7.8.2019 година, донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРА-
ВИЛНИКОТ ЗА КОНТЕН ПЛАН ЗА ДРУШТВАТА
ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ****Член 1**

Во Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 148/10 и 41/11), се менува Прилогот 2 - Упатство за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување, со нов Прилог 2 Упатство за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување:

ПРИЛОГ 2**УПАТСТВО ЗА ПРИМЕНА НА КОНТНИОТ
ПЛАН ЗА ДРУШТВАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И
РЕОСИГУРУВАЊЕ****ОПШТИ ОДРЕДБИ**

1. Друштвата за осигурување се должни да ги водат своите деловни книги со користење на контниот план за друштвата за осигурување пропишан од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Заради единствена примена на контниот план се дава ова упатство со кое се појаснува класификацијата на поединечните сметководствени ставки која произлегува од содржината и функцијата на контата пропишани со контниот план. Барањата за признавање и мерење се регулирани со соодветните МСФИ.

2. Во случаите кога во контниот план е предвидено одредени контата понатаму да се развиваат по класи на осигурување, последните цифри на аналитичкото контото треба да се совпаѓаат со бројот на класата на осигурување, како што е предвидено во Законот за супервизија на осигурување или во други подзаконски акти донесени врз основа на тој закон.

3. Во случаите кога во контниот план е предвидено одредени вложувања да се класифицираат по сектори, во зависност од типот на издавачот на финансискиот инструмент, термините употребени во контниот план го имаат следното значење:

1. Секторот Нефинансиски друштва опфаќа институционални единици – правни лица чија примарна дејност е производство на стоки или давање нефинансис-

ки услуги наменети за пазар. Определувањето на потсектори во рамки на овој сектор се врши во зависност од тоа дали се контролирани од државата или не. Согласно ова, ги разликуваме следните потсектори:

- приватни нефинансиски друштва кои не ги контролира државата и

- јавни нефинансиски друштва кои ги контролира државата (сите нефинансиски друштва кои се под контрола на државни единици). Контролата се дефинира како можност на државата за определување на генералната политика на друштвото преку поседување на повеќе од 50% од акциите со право на глас, преку пропис кој и дава право на државата да ја определува политиката на друштвото и да назначува директори.

2. Секторот Држава ги вклучува сите институционални единици формирани да ја спроведуваат политиката на државата преку инструменти на економска регулација, трансфер на приходите од задолжителни давачки и кои претставуваат непазарни производители чиешто производство е наменето за индивидуална и заедничка потрошувачка а кои главно се финансираат преку задолжителни плаќања. Секторот држава ги опфаќа следните потсектори:

- потсекторот Централна влада ги опфаќа сите административни оддели на државата, како и други централни органи чиешто компетенции вообичаено се протегаат на целата економска територија, како и непрофитни институции кои се контролирани и главно финансирани од страна на централната влада и чиешто компетенции вообичаено се протегаат на целата економска територија (институционални единици кои се финансираат од буџетот на РМ, претседател и Влада на РМ, министерства, Уставен суд, агенции на владата кои се финансирани од буџетот на РМ и др).

- Потсекторот Локална самоуправа ги опфаќа оние видови јавни служби чиешто компетенции се протегаат само на локални делови од економската територија, како и непрофитни институции кои се контролирани и во најголем дел финансирани од страна на локалните управи и чиешто надлежности се ограничени на економската територија на локалните единици на самоуправа.

3. Секторот Финансиски друштва ги опфаќа сите институционални единици кои главно вршат финансиско посредување (дејност во која една институционална единица се стекнува со финансиски средства и во исто време презема обврски за своја сметка преку вклучување во финансиски трансакции на пазарот) и/или помошни финансиски дејности (дејности сродни на финансиското посредување, кои сами по себе не претставуваат финансиско посредување). Овој сектор ги опфаќа следните потсектори:

- Централна банка
- Банки
- Инвестициски фондови
- Останати финансиски друштва.

КЛАСА 0 - НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА, МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ВЛОЖУВАЊА

На поединечните групи конта од оваа класа се искажуваат нематеријалните средства, материјалните средства кои служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување, вложувањата во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети, вложувањата во финансиски средства, како и останатите финансиски вложувања (депозити, заеми и останати пласмани). Покрај тоа, во рамки на оваа класа се искажуваат и материјалните средства преземени во замена на ненаплатени побарувања, како и вложувањата во материјални средства во согласност со МСС 40.

ГРУПА 00 – НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

На контата од оваа група се искажуваат нематеријалните средства кои ги исполнуваат условите за признавање во согласност со МСС 38 Нематеријални средства. На контата од оваа група се искажуваат и останатите нематеријални средства кои ги исполнуваат условите за признавање во согласност со други МСФИ, на пример: гудвил стекнат преку деловно спојување - МСФИ 3 Деловни комбинации, финансискиот наем на нематеријални средства - МСС 17 Наеми, како и сегашната вредност на стекнато осигурително портфолио - МСФИ 4 Договори за осигурување. На контата од оваа група се искажува и акумулираната амортизација и вредносното усогласување на нематеријалните средства.

Во рамки на контото 000 се искажува вредноста на гудвил-от стекнат преку деловно спојување во согласност со МСФИ 3 Деловни комбинации.

Во рамки на контото 001 се искажуваат трошоците за развој доколку истите ги исполнуваат критериумите за признавање согласно МСС 38 Нематеријални средства.

Во рамки на контото 002 се искажуваат трошоците за патенти, лиценци, концесии, заштитни знаци и слични права кои се признаваат во согласност со МСС 38 Нематеријални средства. На овие конта се искажува и компјутерскиот софтвер кој не е интегриран дел на хардверот во согласност со МСС 38. Компјутерскиот софтвер за компјутерски контролирана алатка која не може да работи без овој софтвер, претставува интегриран дел на хардверот и се искажува како материјално средство во согласност со МСС 16 Недвижности, постројки и опрема. Интерно развиениот софтвер се искажува во рамки на контото 002 во согласност со барањата од МСС 38 Нематеријални средства.

Во рамки на контото 003 се искажуваат побарувањата по основ на дадени аванси за средства кои по набавката ќе ги исполнуваат условите за признавање во рамки на некое од останатите конта во рамки на групата 00.

На контото 004 се искажува вредноста на нематеријалните средства кои сеуште не се ставени во употреба.

Во рамки на контото 009 се искажуваат останатите нематеријални средства кои не се искажани на останатите конта од оваа група а кои ги исполнуваат критериумите за признавање во согласност со МСС 38 Нематеријални средства. Во рамки на ова конто, на посебни аналитички конта се искажува и вредноста на финансискиот наем на нематеријални средства во согласност со МСС 17, како и сегашната вредност на стекнатото осигурително портфолио во согласност со МСФИ 4.

Во рамки на секое од горенаведените конта, на посебни аналитички конта се искажува вредносното усогласување заради евентуално обезвреднување на нематеријалните средства, како и акумулираната амортизација.

Обезвреднувањето се евидентира во согласност со МСС 36. Друштвото за осигурување може да ги ревалоризира нематеријалните средства во согласност со МСС 38 само доколку објективната вредност на нематеријалните средства може да се утврди на активен пазар.

Загубата по основ на обезвреднување на нематеријалните средства во согласност со МСС 36 (односно МСФИ 3 за гудвил), друштвото за осигурување ја книжи на товар на контото 442 – Обезвреднување на нематеријални средства, односно на товар на расположливата ревалоризациона резерва на конто 930, доколку оваа резерва претходно била формирана.

Зголемувањето на вредноста по основ на ревалоризација се прикажува на контото 930 - Ревалоризациона резерва на нематеријални средства или во корист на

контото 730 - Приходи по основ на вредносно усогласување на нематеријални средства и материјални средства кои служат за вршење на дејноста, но само до висина на расходите кои во претходниот период биле книжени на товар на контото 442 - Обезвреднување на нематеријални средства.

Корисниот век на траење на средството и методите на амортизација ги утврдува друштвото за осигурување во своите сметководствени политики во согласност со МСС 38. Трошокот за амортизација се прикажува на контото 440.

Група 01 – Материјални средства кои служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување и Група 02 - Вложувања во материјални средства (кои не служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување)

Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства се материјални вложувања кои служат за вршење на дејноста, но и такви кои не служат за вршење на дејноста, од кои се очекува да имаат корисен век подолг од една година.

Земјиштето, градежните објекти и останатите материјални средства, без разлика дали се за вршење на дејност или не, се мерат според нивната набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација и за акумулираните загуби поради обезвреднување.

Друштвото за осигурување кое се стекнало со земјиште, градежни објекти и останати средства има обврска веднаш по стекнувањето, да ангажира независен/ни проценител/и кој/кои ќе изврши/ат проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите средства. При проценката може да се применат повеќе од една методологија кои може да резултираат со различни проценети вредности.

Агенцијата за супервизија на осигурување може да ангажира независен/ни проценител/и кој/кои ќе изврши/ат проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите средства на друштвото за осигурување. Трошоците за проценката се на товар на друштвото за осигурување.

Друштвото за осигурување е должно да ја признае и евидентира во сметководството најниската вредност помеѓу добиените проценети вредности и сметководствената вредност на датумот на проценка.

Разликата помеѓу пониската проценета вредност и сметководствената вредност на датумот на проценка на земјиштето, градежните објекти и останатите материјални средства друштвото за осигурување ја признава во согласност со сметководствените правила за признавање на загуби поради обезвреднување во пресметковниот период кога го добило извештајот за извршена проценка.

Доколку најниската проценета вредност е повисока од сметководствената вредност, друштвото за осигурување ја признава сметководствената вредност, а информацијата за извршена проценка ја објавува во белешките од финансиските извештаи на крајот на годината.

Во однос на поимите кои се користат во овој правилник, како и за останатите барања кои не се предмет на регулирање во овој правилник, а се однесуваат на признавањето, последователното мерење и обелоденувањето за земјиште, градежни објекти и останати материјални средства се применуваат соодветните меѓународни сметководствени стандарди и меѓународните стандарди за финансиско известување кои се однесуваат на Недвижности, постројки и опрема и Вложувања во недвижности.

Во рамки на контата 010, 011, 012 и 019 се искажуваат трошоците од вложувањето во материјални средства. Под трошоци од вложувањето се подразбираат трошоците за набавка на долгорочните материјални средства во согласност со МСС 16 – Недвижности, постројки и опрема.

Во рамки на konto 012, покрај останатото, се искажува и вредноста на компјутерската и останатата опрема за обработка на податоци, вклучувајќи го и компјутерскиот софтвер кој се смета за составен дел на хардверот (МСС 38 - Нематеријални средства).

Во рамки на konto 013 се искажува вредноста на исплатените аванси за долгорочни материјални средства, додека, пак, вложувањата во текот на подготовка на тие средства се евидентираат во рамки на konto 014. По завршување на подготовката, вредноста на вложувањето искажана на овие conta се пренесува на соодветни conta од група 01.

На контото 015 се искажува вредноста на опремата и градежните објекти набавени по пат на финансиски лизинг во согласност со МСС 17 – Наеми со истовремено искажување на долгорочни обврски во рамки на контото 246.

На контото 016 се искажува вредноста на вложувањата на туѓ имот во употреба.

Во рамки на контото 019 се искажуваат останатите материјални средства кои не се искажани на останатите conta од оваа група.

Во рамки на секое од горенаведените conta, на посебни аналитички conta се искажува вредносното усогласување заради евентуално обезвреднување на материјалните средства, како и акумулираната амортизација.

Износот на акумулираната амортизација и вредносното усогласување (обезвреднување) го утврдува друштвото за осигурување во своите сметководствени политики во согласност со МСС 16 - Недвижности, постројки и опрема и МСС 36 - Намалување на вредноста на средствата.

Загубата по основ на вредносно усогласување на материјалните средства кои служат за завршење на дејноста се книжи на товар на konto 443 – Обезвреднување на материјални средства кои служат за вршење дејност, односно на товар на расположливата ревалоризациона резерва на konto 931, доколку оваа резерва претходно била формирана.

Зголемувањето на вредноста по основ на ревалоризација на материјалните средства кои служат за вршење на дејност се книжи во корист на контото 931 - Ревалоризациона резерва на материјални средства или во корист на контото 730 - Приходи од вредносно усогласување на нематеријални средства и материјални средства кои служат за вршење на дејноста, но само до висина на расходите кои во претходниот период биле книжени на товар на контото 443 - Обезвреднување на материјални средства кои служат за вршење дејност.

На conta од групата 02 се искажува вредноста на долгорочните материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото за осигурување. Вложувањата во недвижности друштвото за осигурување ги искажува само ако истите ги исполнуваат условите дека е веројатно друштвото за осигурување да остварува идни економски користи од вложувањето во недвижноста, како и дека трошокот на вложување може со сигурност да се измери. Вложувањето во недвижност почетно се мери според трошокот за набавка. Во почетното мерење се вклучуваат сите трансакциски трошоци.

Почетниот трошок за учество во недвижност која се држи под наем и се класифицира како вложување во недвижност е пропишан како финансиски наем согласно МСС 17. Во овој случај средствата се признаваат по објективна вредност на недвижноста или сегашна вредност на минималните плаќања на наемот во зависност од тоа што е пониско. Истиот износ се признава и како обврска во согласност со МСС 17.

Во рамки на konto 029, покрај другото, се искажува и вредноста на преземените материјални средства во замена за ненаплатени побарувања, расчленети по видови материјални средства. Вредноста на преземените материјални средства во замена за ненаплатени побарувања, се искажува по објективна вредност.

Во рамки на секое од горенаведените conta, на посебни аналитички conta се искажува вредносното усогласување заради евентуално обезвреднување на материјалните средства средства, како и акумулираната амортизација.

Група 03 - Финансиски вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и учества во вложувања

Во оваа група conta поединечно се искажува вредноста на вложувањата на друштвото за осигурување во други друштва во кои друштвото за осигурување поседува акции со право на глас и удели во износ поголем од 50% сопственост, односно права на управување во друштвото со што се остварува мнозинско учество во друштвото. Овие вложувања друштвото за осигурување ги вреднува и прикажува во согласност со МСС 27 – Консолидирани и посебни финансиски извештаи. Во вложувања на друштвото за осигурување во придружени друштва се прикажуваат вложувањата на друштвото за осигурување во други друштва во кои друштвото поседува акции со право на глас и удели од 20% до 50% сопственост, односно право на управување во друштвото, со што се остварува значајно учество во работењето и деловната политика на друштвото чии акции и удели се стекнати. Овие вложувања друштвото ги искажува и вреднува во своите финансиски извештаи во согласност со МСС 28 – Вложувања во придружени ентитети. На истата група conta се прикажуваат и вложувањата во друштва во кои друштвото за осигурување има учество. Овие вложувања друштвото за осигурување ги искажува и вреднува во согласност со МСС 31 – Учества во заеднички вложувања.

Контата за искажување на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во друштва во група – подружници, придружени друштва и учества во вложувања се класифицираат вид на финансиски инструмент, а во рамките на тој критериум според рокот на достасаност на финансиските инструменти, со тоа што понатаму се расчленуваат на conta на кои одвоено се искажува номиналната вредност, премијата, дисконтот, достасаноста, обезвреднувањето и акумулираната амортизација.

Група 04 – Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување

Во оваа група conta се искажуваат вложувањата на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои друштвото за осигурување во согласност со МСС 39 – Финансиски инструменти, признавање и мерење и со својата деловна политика, ги класифицирало во финансиски имот кој се чува до достасување. Во оваа категорија друштвото за осигурување може да ги класифицира инструментите кои имаат фиксни или определени плаќања и фиксно достасување и кои друштвото има намера и можност да ги чува до достасување, освен оние кои друштвото за осигурување при почетното признавање ги определило по објективна вредност преку билансот на успех, оние кои друштвото за осигурување ги класифицирало како расположливи за продажба и оние кои ја исполнуваат дефиницијата за заеми и побарувања во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти, признавање и мерење.

Контата за искажување на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во финансиски инструменти кои се чуваат до достасување, се класифицираат по сектори во зависност од типот на издавачот на финансискиот инструмент, а во рамките на тој критериум според вид на финансискиот инструмент и рокот на достасаност на финансискиот инструмент кој се чува до достасување, со тоа што понатаму се расчленуваат на conta на кои одвоено се искажува номиналната вредност, премијата, дисконтот, достасаноста, обезвреднувањето и акумулираната амортизација.

Хартиите од вредност и останатите финансиски инструменти кои се чуваат до достасување, се вреднуваат по амортизиран трошок во согласност со МСС 39 - Финансиски инструменти, признавање и мерење.

Група 05 – Финансиски вложувања расположливи за продажба

Во оваа група conta поединечно се искажува вредноста на финансиски вложувања на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои во согласност со МСС 39 – Финансиски инструменти – признавање и мерење и со својата деловна политика, друштвото за осигурување ги класифицира во финансиски средства расположливи за продажба. Во оваа група се класифицираат инструментите кои не се чуваат до доспевање и кои не се чуваат за тргување, односно оние за кои не е позната намерата при купувањето (може да се предмет на продажба или може да се чуваат до доспевање).

Контата за искажување на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во финансиски инструменти расположливи за продажба, се класифицираат по сектори во зависност од типот на издавачот на финансискиот инструмент, а во рамките на тој критериум според видот на финансискиот инструмент и рокот на достасаност на финансискиот инструмент кој се чува до достасување, со тоа што понатаму се расчленуваат на conta на кои одвоено се искажува номиналната вредност, премијата, дисконтот, достасаноста, обезвреднувањето и акумулираната амортизација.

Хартиите од вредност и останатите финансиски инструменти кои се класифицираат во портфолиото расположливо за продажба, почетно се признаваат во деловните книги по објективна вредност (трошоци за набавка, вклучувајќи ги и трансакциските трошоци). Резултатот од дополнително вредносно усогласување со објективната вредност (нереализирана добивка/загуба) се книжи како зголемување или намалување на објективната вредност на вложувањето на conta на кои е искажано вредносното усогласување со признавање на ефектот од вредносното усогласување во капиталот (одобрување или задолжување на konto 932). Реализираната добивка/загуба од продажба се пренесува од капиталот во билансот на успех (со одобрување на соодветно приходно konto од групата 72, односно задолжување на соодветно расходно konto од групата 48). Амортизација на почетно признаената премија или дисконт при купување на должнички хартии од вредност кои се класифицирани како финансиски вложувања расположливи за продажба, се признава во билансот на успех како зголемување или намалување на приходот од камати (со одобрување или задолжување на соодветно konto).

Група 06 - Финансиски вложувања кои се чуваат за тргување (по објективна вредност преку билансот на успех)

Во оваа група conta се искажуваат вложувањата на друштвото за осигурување во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои друштвото за осигурување во согласност со МСС 39 и со својата делов-

на политика, ги класифицирало во финансиски средства кои се чуваат за тргување (по објективна вредност преку билансот на успех).

Контата за искажување на финансиските вложувања на друштвото за осигурување во финансиски инструменти кои се чуваат за тргување, се класифицираат по сектори во зависност од типот на издавачот на финансискиот инструмент, а во рамките на тој критериум според вид на финансискиот инструмент и рокот на достасаност на финансискиот инструмент кој се чува до достасување, со тоа што понатаму се расчленуваат на контата на кои одвоено се искажува номиналната вредност, премијата, дисконтот, достасаноста, обезвреднувањето и акумулираната амортизација.

Хартиите од вредност и останатите финансиски инструменти класифицирани во финансиски средства чувани за тргување (според објективна вредност преку билансот на успех), почетно се признаваат на соодветните контата во рамки на група 06 по објективна вредност (трошоци за набавка). Трансакциските трошоци на овие средства не се вклучуваат во износот по кој првично се мери инструментот.

Резултатот од дополнително вредносно усогласување со објективната вредност (нереализирана добивка/загуба) се книги како зголемување или намалување на објективната вредност на вложувањето на контата на кои е искажано вредносното усогласување со признавање на ефектот од вредносното усогласување во билансот на успех (со одобрување на соодветно контото од групата 72 односно задолжување на соодветно расходно контото од групата 48).

Група 07 – Деривативни финансиски инструменти (објективна вредност)

На оваа група контата поединечно се искажуваат деривативните финансиски инструменти чувани за тргување, вградените деривативи и деривативните финансиски инструменти чувани за управување со ризик.

Група 08 – Депозити, заеми и побарувања

На оваа група контата поединечно се искажува вредноста на дадените депозити и заеми (вклучувајќи ги депозитите и заемите со девизна клаузула) побарувања по основ на дадени гаранции, некраткорочните средства наменети за продажба и прекинати работења и останати пласмани.

Во рамки на контото 080 се искажува вредноста на дадените депозити, депозити со валутна клаузула кај банки и останати финансиски институции. Признавањето и мерењето на овие депозити се врши во согласност со МСС-39 и донесената сметководствена политика на друштвото за осигурување.

Во рамки на контото 081 се искажува вредноста на дадените заеми расчленети на краткорочни и долгорочни заеми, а понатаму по критериум на вложување од средства кои ја покриваат: математичката резерва, математичката резерва за здравствено осигурување, техничките резерви, како и вложувања од средства кои не ги покриваат техничките и/или математичката резерва.

На контата од оваа група се искажува и исправката на вредност од вредносното усогласување на заемите кое друштвото за осигурување го утврдува во согласност со донесената сметководствена политика за вреднување на побарувањата по основ на дадени заеми. За износот на извршената исправка на вредност на пласманот се зголемуваат трошоците со задолжување на соодветно контото од групата 48 и одобрување на соодветно контото во рамки на контото 081. За износот на вредносното усогласување (намалување на исправката на вредност), кое може да настане како резултат на наплата на побарувањето за кое претходно е извршена исправка на вредност, се задолжува соодветното контото за вреднос-

но усогласување на контото 081, со одобрување на соодветно контото од класата 7 – приходи врз основа на наплата на претходно извршена исправка на вредност на товар на трошоците. Во случај на дефинитивен отпис на побарувањето за кое претходно е извршена исправка на вредност, се задолжува соодветното контото во рамки на контото 081 а се одобрува контото на кое е книжено побарувањето кое дефинитивно се отпишува како билансна позиција, па истото, евентуално, се пренесува во вонбилансната евиденција на друштвото за осигурување.

Во рамки на контото 082 се искажуваат вложувањата во материјални и нематеријални средства кои ги исполнуваат критериумите за класификација да се чуваат за продажба (или се вклучени во групата за отуѓување класифицирани како да се чуваат за продажба), во согласност со МСФИ 5 – Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинати работења.

Во рамки на контото 083 се искажуваат хартиите од вредност и останатите инструменти со кои активно не се тргува (за разлика од хартиите од вредност и останатите инструменти со кои активно се тргува а кои се искажуваат во рамки на контата од групата 06).

Во рамки на контото 089 се искажува вредноста на останатите финансиски вложувања кои не се претходно наведени.

Група 09 – Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го презема инвестицискиот ризик

Во оваа група контата поединечно се искажува вредноста на финансиските вложувања кои се искажуваат, признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 39 и со донесената сметководствена политика, како и со одредбите од договорот за осигурување.

КЛАСА 1 - ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, ПОБАРУВАЊА И РАЗГРАНИЧУВАЊА

На поединечните групи контата од оваа класа се искажуваат паричните средства на сметки во банка и во благајна, побарувањата од непосредни работи на осигурување, побарувањата по основ на премија за соосигурување и реосигурување, побарувањата по основ на учество во надомест на штети и останати побарувања по основ на соосигурување и реосигурување, останатите побарувања од непосредни работи на осигурување, побарувањата по основ на вложувања, останатите побарувања од работењето, како и платените трошоци кои се однесуваат на идни периоди и недоспеаната наплата на приходи.

На контата од групите 10 се искажуваат паричните средства во банка и во благајна, како и останатите парични средства.

На контата од групата 11 се искажуваат чековите, мениците и останатите парични еквиваленти.

На контата од групата 12 се искажуваат побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување, побарувањата од посредници во осигурувањето по основ на премија за осигурување и останати побарувања од непосредни работи на осигурување и исправката на вредност на побарувањата по основ на премија која се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување и со донесените супервизорски нормативи за вреднување на побарувањата по основ на премија.

На контата од групата 13 се искажуваат побарувањата од друштва за осигурување и реосигурување по основ на премија за соосигурување и реосигурување, побарувањата од краткорочни депозити по основ на договори за реосигурување, останатите побарувања од работи на соосигурување и реосигурување, како и исправката на вредност на побарувањата по основ на премија за соо-

сигурување и реосигурување која се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување.

На конта од групата 14 се искажуваат побарувања од друштва за осигурување, друштва за реосигурување и ретроцесија по основ на учество во надомест на штети, како и исправката на вредност на побарувањата по основ на учество во надомест на штети која се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување.

На конта од групата 15 се искажуваат останатите побарувања од непосредни работи на осигурување, како што се побарувањата по основ на регрес, побарувањата од друштва за осигурување по основ на исплатени штети - услужни штети, побарувањата од друштва за осигурување по основ на надомест за исплатени штети - пристојба, побарувања од друштва за реосигурување по основ на провизија од реосигурување, побарувањата по основ на дадени аванси за штети, побарувањата од гарантен фонд по основ на неосигурани и непознати моторни возила, побарувањата од друштва за осигурување по основ на штети од гарантен фонд, останатите краткорочни побарувања од непосредни работи на осигурување, како и исправката на вредност на останатите краткорочни побарувања од непосредни работи на осигурување. Вреднувањето на овие побарувања се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување.

На конта од групата 16 се искажуваат краткорочните побарувања по основ на финансиски вложувања, и тоа побарувањата по основ на камати, дивиденди, побарувањата по основ на останати учества во добивката, побарувањата по основ на наемнини, како и останатите побарувања по основ на вложувања.

На конта од групата 17 се искажуваат останатите краткорочни побарувања од работењето, како што се побарувања по основ на даноци, побарувањата од вработени, побарувањата од купувачи, побарувањата по основ на дадени депозити, аванси и кауции и останатите побарувања од работењето. Вреднувањето на овие побарувања се врши во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување.

На конта од групата 19 се искажуваат однапред пресметаните приходи, одложените трошоци, одложените даночни средства и останати активни временски разграничувања.

Во рамки на конто 190 и 191 се прикажува недоспеланата наплата на приходи.

Во рамки на конто 192 се прикажуваат одложените трошоци за стекнување.

Трошоците за стекнување се капитализираат и се одбиваат од трошоците во однос на признаениот приход од премијата. За да се поврзат трошоците за стекнување со поврзаниот приход од премија, трошоците за стекнување се распределуваат по договори за осигурување, односно по класи на осигурување, кои се конзистентни со начинот на кој друштвото за осигурување ги признава приходите од полисираната премија, односно се конзистентни со начинот на мерење на профитабилноста по класи на осигурување. Трошоците за стекнување кои не се амортизирани се класифицираат како средства.

Друштвото за осигурување треба да утврди и редовно да ажурира документираните процедури за начинот на пресметка на одложените трошоци за стекнување. Сметководственото признавање и промената на вредноста на одложените трошоци за стекнување мора да биде соодветно документирано.

Во рамки на конто 193 се прикажуваат одложените даночни средства кои се признаваат во согласност со МСС 12 - Данок на добивка. При признавање на одло-

жените даночни средства се врши книжење на товар на конто 193 со одобрување на конта од групата 81, освен даночниот имот кој произлегува од трансакција или деловен настан кој се признава во главнината, како и деловното спојување кое претставува стекнување (МСС 12).

КЛАСА 2 - КРАТКОРОЧНИ И ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ, РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ТРОШОЦИ И РИЗИЦИ И ОДЛОЖЕНИ ПЛАЌАЊА И ПРИХОДИ ЗА ИДНИОТ ПЕРИОД

На поединечните групи конта од оваа класа се искажуваат обврските од непосредни работи на осигурување, обврските по основ на премија за соосигурување и реосигурување, обврските по основ на учество во надомест на штети од работи на соосигурување и реосигурување, останатите обврски од непосредни работи на осигурување, обврски по основ на финансиски вложувања, обврските спрема вработените, останатите обврски од работењето, како и одложено то плаќање на трошоци и приходи кои се однесуваат на идните периоди.

На конта од групата 20 се искажуваат обврските по основ на штети, суми на осигурување и други договорени износи по основ на сите склучени договори за осигурување, соосигурување и реосигурување; што треба да бидат исплатени на осигурениците, корисниците на осигурувањето, или трети лица, кои во вид на услуга, во име и за сметка на друштвото за осигурување ја надоместуваат штетата (автосервиси, здравствени установи и сл.). На оваа група на конта се искажуваат и останатите обврски од непосредни работи на осигурување.

На конта од групата 21 се искажуваат обврските спрема друштва за осигурување и друштва за реосигурување по основ на премија за соосигурување и реосигурување која треба да се плати, како и останатите обврски по основ на работи на соосигурување и реосигурување.

На конта од групата 22 се искажуваат обврските спрема друштва за осигурување по основ на учество во надомест на штети од соосигурување, реосигурување и ретроцесија, како и останатите обврски по основ на учество во надомест на штети.

На конта од групата 23 се искажуваат останатите обврски од непосредни работи на осигурување, како што се обврските по основ на регрес, обврските спрема друштва за осигурување по основ на исплатени штети и надомест за исплатени штети, обврските спрема гарантниот фонд по основ на неосигурани и непознати моторни возила, обврските по основ на провизија од работи на застапување и посредување во осигурување, како и обврските по основ на провизија за реосигурување, обврските по основ на депозити задржани од работи на реосигурување, обврските по основ на придонеси и членарини, обврските по основ на примени аванси, како и останатите краткорочни обврски од непосредни работи на осигурување.

На конта од групата 24 се искажуваат обврските по основ на финансиски вложувања, како што се обврските по основ на камати, дивиденди, останати обврски по основ на земени заеми и кредити, обврските по основ на издадени хартии од вредност, обврските по основ на финансиски лизинг, обврските по основ на гарантирани депозити, како останатите обврски по основ на вложувања.

На конта од групата 25 се прикажуваат обврските за резервирања, како што се резервирања за пензиски планови, отпремнини, јубилејни награди (во согласност со МСС 19 - Користи за вработените), резервирања за судски спорови, неповолни договори (МСС 37 - Резервирања, неизвесни средства и неизвесни обврски).

На конта од групата 27 се искажуваат обврските спрема вработените по основ на плати, придонеси и даноци од плати, како и останатите краткорочни обврски спрема вработените.

На конта од групата 28 се искажуваат останатите обврски кои произлегуваат од работењето на друштвото за осигурување, како што се обврските по основ на даноци, обврските спрема добавувачи, обврските по основ на депозити и кауции, обврските по договори на дело, обврските спрема ревизорски друштва, обврските спрема органи на управување, како и останатите обврски кои произлегуваат од работењето на друштвото за осигурување.

Во рамки на конто 290 се искажуваат обврските по основ на настанати трошоци за идниот период. Во рамки на конто 291 се прикажуваат пресметаните приходи за идните периоди. Во рамки на конто 292 се прикажуваат одложените приходи за кои постои неизвесност во наплатата. Во рамки на конто 293 се прикажуваат пресметаните директни провизии, а во рамки на конто 294 се прикажуваат разграничените провизии за реосигурување. Во рамки на конто 295 се искажуваат одложените даночни обврски во согласност со МСС 12 – Данок на добивка. При признавање на одложените даночни обврски се врши книжење на товар на конта од групата 81 со одобрување на конто 295, освен даночните обврски кои произлегуваат од трансакција или деловен настан кој се признава директно во главнината.

КЛАСА 3 – ЗАЛИХИ

На конта од класата 3 се искажуваат залихите на материјали, залихите на ситен инвентар, ситниот инвентар во употреба, залихите на спасени остатоци, исправката на вредност на ситниот инвентар, како и отстапувањето од цените на ситниот инвентар во согласност со МСС 2.

КЛАСА 4 – ТРОШОЦИ И РАСХОДИ

На контото 4000 се прикажуваат надоместоците за штети, суми на осигурување и други договорени износи по основ на сите склучени договори за осигурување, соосигурување и реосигурување; што се исплаќаат на осигурениците, корисниците на осигурувањето, или трети лица, кои во вид на услуга, во име и за сметка на друштвото за осигурување ја надоместуваат штетата (автосервиси, здравствени установи и сл.). Книжења на товар на ова конто се вршат веднаш по извршената ликвидација на оштетното побарување, без оглед кога оштетното побарување ќе биде фактички реализирано, односно без оглед на тоа кога ќе биде исплатена штетата, сумата на осигурување, односно договорениот износ. На ова конто не се прикажуваат надоместоците за штети и други договорени износи кои се исплаќаат по основ на непознати и неосигурени моторни возила.

На контото 4001 се искажуваат трошоците поврзани со обработка и исплата на штетата, како што се трошоците за адвокатски услуги поврзани со обработка и исплата на штети, трошоци за проценка на штета и останати трошоци поврзани со обработка и исплата на штетите.

На контото 401 (на страната побарува) се искажуваат приходите по основ на реализирани регресни побарувања и спасени остатоци. Приходот по основ на реализирани регресни побарувања се признава само во висина на наплатениот износ од регресното побарување.

На контата 402 и 403 (на страната побарува) се искажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто исплатените штети како ставки кои ги намалуваат трошоците за штети.

На контото 404 се искажува промената (зголемување или намалување) во бруто резервите за штети. Со задолжување на ова конто (секоја промена на страната

должи) се врши одобрување на конто 6030, односно 6040 кога се врши зголемување на бруто резервите за штети. Со одобрување на ова конто (секоја промена на страната побарува) се врши задолжување на конто 6030, односно 6040 кога се врши намалување (ослободување) на бруто резервите за штети.

На контото 405 и 406 се искажува промената (зголемување или намалување) на делот за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети. Со одобрување на ова конто (секоја промена на страната побарува на контото 405, односно 406) се врши задолжување на контото 6031, односно контото 6041 кога се книжи делот за реосигурување во бруто резервите за штети и негово зголемување. Со задолжување на ова конто (секоја промена на страната должи на конто 405, односно 406) се врши одобрување на конто 6031, односно контото 6041 кога се намалува делот за соосигурување односно реосигурување во бруто резервите за штети.

На контата 4100, 4102 и 4103 се искажуваат промените (зголемување или намалување) во бруто математичката резерва. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи) се врши одобрување на контото 6010 кога се врши зголемување на бруто математичката резерва. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контата 4100, 4102 и 4103) се врши задолжување на конто 6010 кога се врши намалување (ослободување) на бруто математичката резерва. Промените (зголемување или намалување) во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, се искажуваат преку соодветни книжења на контата 4101 и 6020.

На контото 4110, 4112 и 4113 се искажуваат промените (зголемување или намалување) во делот за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контата 4110, 4112 и 4113) се врши задолжување на конто 6011. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи на контата 4110, 4112 и 4113) се врши одобрување на конто 6011. Промените (зголемување или намалување) во делот за соосигурување и реосигурување бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, се искажуваат преку соодветни книжења на 4111 и 6021.

На контата 412, 414 и 416 соодветно, се искажуваат промените (зголемување или намалување) во бруто останатите осигурително технички резерви. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи на контата 412, 414 и 416) се врши одобрување на контата 6050, 6060, односно 6070 кога се врши зголемување на бруто останатите осигурително технички резерви. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контата 412, 414 и 416) се врши задолжување на контата 6050, 6060 и 6070 соодветно кога се врши намалување (ослободување) на бруто останатите осигурително технички резерви.

На контото 413, 415 и 417 се искажуваат промените (зголемување или намалување) во делот за соосигурување и/или реосигурување во бруто останатите осигурително технички резерви. Со одобрување на овие конта (секоја промена на страната побарува на контата 413, 415 и 417) се врши задолжување на контата 6051, 6061 и 6071. Со задолжување на овие конта (секоја промена на страната должи на контата 413, 415 и 417) се врши одобрување на контата 6051, 6061 и 6071.

На конта од групата 42 се искажуваат останатите осигурително технички трошоци, како што се трошоците за одобрени бонуси и попусти, трошоците за превентива, трошоците за исплата на штети по основ на непознати и неосигурени моторни возила, трошоците по основ на противпожарен придонес, придонес за без-

бедност и останати законски давачки, трошоците по основ на финансирање на супервизорскиот орган и Националното биро за осигурување, како и останатите осигурително технички трошоци, односно трошоци директно поврзани со договорите за осигурување.

На конта од групата 43 се прикажуваат трошоците за услуги.

Притоа во рамки на контото 430 се прикажуваат трошоците за провизија на застапници, друштва за застапување и осигурително брокерски друштва како и останати трошоци за стекнување на полиси за осигурување.

Трошоци за провизија и останати трошоци за стекнување на полиси за осигурување се трошоците кои се однесуваат непосредно на склучувањето на нови договори за осигурување или обнова на постоечки договори за осигурување.

Трошоци за стекнување се следниве варијабилни (маргинални) трошоци:

а) Провизија на застапници во осигурување и осигурителни брокери и трошоци за одобрени бонуси за склучени договори за осигурување.

б) Еден дел од вкупните надоместоци исплатени кон вработените во продажната мрежа, кој дел е во непосредна врска со потрошеното време на вработените за извршување на следниве активности кои довеле до склучување на договори за осигурување:

1. Снимање и преземање на ризик во осигурување;

2. Подготовка и печатење на полисата;

3. Надоместоци за извршени здравствени прегледи, со цел утврдување и контрола на ризикот кој се презема во осигурување.

в) Останати трошоци кои се непосредно поврзани со вршењето на работи на осигурување, наведени во параграфот б), а кои друштвото за осигурување не би признало во случај да не биле склучени договорите за осигурување.

Следниве трошоци не се трошоци за стекнување и не се капитализираат, односно истите се признаваат во моментот на нивно настанување:

- надомест за спроведување на супервизија на осигурување, надомест за финансирање на противпожарните единици, надомест за финансирање на услуги од задолжителното здравствено осигурување и други јавни давачки кои се утврдуваат на премијата;

- трошоците за реклама и маркетинг;

- промотивни активности кои не резултираат со склучување на договори за осигурување;

- трошоци за истражување и развој на нови производи;

- обуки;

- режиски трошоци;

- ренти и кирии;

- амортизација;

- трошоци за одржување на опремата и софтверот;

- останати режиски трошоци.

На контото 438 се прикажува промената во одложени трошоци за стекнување.

Останатите конта од оваа група ги опфаќаат трошоците за услуги на физички лица, трошоците за наемнини, банкарски услуги, телекомуникациски и транспортни услуги, услуги за одржување, премија за осигурување, маркетинг, репрезентација, спонзорства и донации, како и трошоците за останати услуги.

На конта од групата 44 се прикажуваат трошоците за амортизација и обезвреднување на долгорочните материјални средства согласно МСС 16 Недвижности, постројки и опрема, како и трошоците за нематеријални средства во согласност со МСС 38 Нематеријални средства и МСС 36 Обезвреднување на средства.

На конта од групата 45 се прикажуваат материјалните трошоци од работењето, како што се трошоци за

резервни делови и материјали, трошоците за канцелариски материјали, трошоците за комунални услуги, печатење обрасци, весници и списанија и останати материјални трошоци.

На конта од групата 46 се прикажуваат трошоците за резервирања, како што се резервирања за пензиски планови, отпремнини, јубилејни награди (во согласност со МСС 19), резервирања за судски спорови, неповолни договори (МСС 37 – Резервирања, непредвидени обврски и непредвидени средства) и останатите трошоци од работењето, како што се трошоците за придонеси и членарини, трошоците по основ на надоместоци за службени патувања, трошоците за управување со заеднички пензиски фонд, трошоците за даноци и други трошоци.

На конта од групата 47 се искажуваат трошоците за вработени, и тоа бруто плати за вработените (посебно се искажуваат бруто-платите за вработените во внатрешната продажна мрежа на друштвото за осигурување, бруто-платите за вработените во проценка и ликвидација на штети и останатите вработени), трошоците за дополнително пензиско осигурување и останати трошоци за вработени утврдени во согласност со закон и колективен договор.

На конта од групата 48 се искажуваат расходите по основ на финансиските вложувања, како што се расходите по основ на камати, курсни разлики, расходите по основ на намалување на вредноста на финансиските вложувања, нереализираните загуби од сведување по објективна вредност на финансиските вложувања, реализираните загуби од продажба на финансиски имот, како и останатите расходи по основ на финансиски вложувања.

На конта од групата 49 се искажуваат останатите расходи од работењето. Во рамки на оваа група се искажуваат загубите поради обезвреднување на побарувањата по основ на премија за осигурување. Притоа на контото 4950 и 4952 на страната должи се книжи износот на извршената резервација, односно отпис на побарувањата по основ на премија за осигурување во согласност со сметководствената политика на друштвото за осигурување и со донесените супервизорски нормативи за вреднување на побарувањата по основ на премија. На контото 4951 и 4953 на страната побарува се книжи износот на ослободување на резервацијата, како и наплата на побарувањето за кое претходно е извршен отпис.

КЛАСА 6 – ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Во рамки на класата 6 се прикажуваат техничките резерви за осигурување кои друштвото за осигурување мора да ги издвои во врска со работите на осигурување кои ги врши а кои се наменети за покривање на идните обврски што произлегуваат од договорите за осигурување и евентуални загуби поради ризици кои произлегуваат од работи на осигурување. Промената на техничките резерви во однос на претходниот пресметковен период се искажува во рамки на контата 403, 410, 412, 414 и 416 – промени во бруто техничките резерви, освен промената во бруто преносната премија која се прикажува во рамки на конто 705.

Во рамки на конто 6000 се искажува бруто резервата за преносна премија како дел од премијата која се однесува на наредната деловна година а која по правило се пресметува за секој вид на осигурување поединечно во согласност со правилата за издвојување на преносна премија пропишани од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Основа за пресметка на бруто резервата за преносна премија претставува бруто полисираната премија. Бруто полисираната премија за неживотно осигурување ги вклучува сите износи на премија кои се договорени (полисирани) во тековниот

пресметковен период, без разлика дали истите во целост или делумно се однесуваат на наредниот пресметковен период. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспееани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот, вклучува: еднократно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспеала за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија. Кај осигурувањето на живот, како и кај другите осигурувања за кои се издвојува математичка резерва, преносната премија се искажува заедно со математичката резерва, односно истата е нејзин составен дел. Во рамки на konto 6001 (на страната должи) се искажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија. Бруто резервата за преносна премија се искажува на соодветна позиција во пасивата на Билансот на состојба, а делот за реосигурување во бруто преносната премија се прикажува на соодветна позиција во активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто резервата за преносна премија и промената во делот за соосигурување и реосигурување во однос на претходната деловна година.

Во рамки на контата 6010 и 6020 се прикажува износот на издвоената математичка резерва која друштвото за осигурување ја издвојува во однос на договорите за осигурување на живот. Математичката резерва се состои од актуарски пресметаната вредност на идните обврските на друштвото за осигурување, намалени за актуарски пресметаната вредност на идните премии. Делот за реосигурување се прикажува на контата 6011 односно 6012 (на страната должи).

Во рамки на konto 6030 и 6040 се прикажуваат резервите за штети како вкупно проценети трошоци кои настанале или ќе настанат за решавање на сите осигурани случаи кои се случиле (без разлика дали се пријавени или не) во пресметковниот период а истите не се ликвидирани и исплатени. Начинот и методологијата за издвојување на резерви за штети е утврден во правилата за издвојување на резерви за штети пропишани од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Во рамки на conta 6031 и 6041 (на страната должи) се прикажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети. Бруто резервите за штети се искажуваат на соодветна позиција во Пасивата на Билансот на состојба а делот за реосигурување во бруто резервите за штети се прикажува на соодветна позиција во Активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто резервата за резервите за штети и промената во делот за соосигурување и реосигурување во резервите за штети во однос на претходната деловна година.

Во рамки на konto 6050 се прикажуваат резервите за бонуси и попусти. Резерви за бонуси и попусти се издвојуваат во висина на износот на чија исплата имаат право осигурениците врз основа на право на: (1) учество во добивката како и други права кои произлегуваат од договорите за осигурување (бонуси), освен ако за

тие осигурувања не се обликува математичка резерва; (2) идни делумни намалувања на премијата (попусти) и враќање на дел од премијата за неискористеното време на осигурување поради прерано прекинување на осигурувањето (откажување). Во рамки на konto 6051 (на страната должи) се прикажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти. Бруто резервата за бонуси и попусти се искажува на соодветна позиција во Пасивата на Билансот на состојба а делот за реосигурување во бруто резервата за бонуси и попусти се прикажува на соодветна позиција во Активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто резервата за бонуси и попусти и промената во делот за соосигурување и реосигурување во однос на претходната деловна година.

Во рамки на 6060 се прикажува еквилизационата резерва која се издвојува во однос на класата на осигурување на кредити, како и во однос на други класи на осигурување во согласност со закон. Оваа резерва е наменета за израмнување на нерамномерното настанување на штетни настани. Во рамки на konto 6061 (на страната должи) се прикажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва. Бруто еквилизационата резерва се искажува на соодветна позиција во Пасивата на Билансот на состојба, а делот за реосигурување во бруто еквилизационата резерва се прикажува на соодветна позиција во Активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто еквилизационата резерва и промената во делот за соосигурување и реосигурување во однос на претходната деловна година.

Во рамки на 6070 се прикажуваат останатите осигурително технички резерви. Во рамки на konto 6071 (на страната должи) се прикажува делот за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви. Бруто останатите технички резерви се искажуваат на соодветна позиција во Пасивата на Билансот на состојба, а делот за реосигурување во бруто останатите технички резерви се прикажува на соодветна позиција во Активата во Билансот на состојба. Во Билансот на успех се прикажува промената во бруто останатите технички резерви и промената во делот за соосигурување и реосигурување во однос на претходната деловна година.

КЛАСА 7 - ПРИХОДИ

Во рамки на konto 700 се прикажуваат остварените приходи по основ на бруто полисирана премија од сите договори за осигурување склучени во тековната деловна година. Бруто полисираната премија за неживотно осигурување ги вклучува сите износи на премија кои се договорени (полисирани) во тековниот пресметковен период, без разлика дали истите во целост или делумно се однесуваат на наредниот пресметковен период. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија. Бруто полисирана премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспееани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон

осигурувањето на живот, вклучува: еднократно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспеала за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата. Финансиските попусти кои ги дава друштвото не се одбитни ставки од бруто полисираната премија.

Во рамки на konto 701 се прикажуваат остварените приходи по основ на бруто полисирана премија по сите договори за соосигурување, а на контото 702 се прикажуваат остварените приходи по основ на бруто полисирана премија по сите договори за реосигурување склучени во тековната деловна година (активно соосигурување и реосигурување).

Во рамки на konto 703 (на страната должи) се прикажува износот на премија предадена во соосигурување во согласност со склучените договори за соосигурување, а во рамки на konto 704 (на страната должи) се прикажува износот на премија предадена во реосигурување во согласност со склучените договори за реосигурување (пасивно реосигурување).

На контото 705 се прикажува промената (зголемување или намалување) во бруто резервата за преносна премија. Со задолжување на ова konto (секоја промена на страната должи на контото 705) се врши одобрување на konto 6000 кога се врши зголемување на бруто резервата за преносна премија. Со одобрување на ова konto (секоја промена на страната побарува) се врши задолжување на konto 6000 кога се врши намалување (ослободување) на бруто резервата за преносна премија.

На контото 706, односно 707 се искажува промената (зголемување или намалување) на делот за соосигурување односно реосигурување во бруто резервата за преносна премија. Со одобрување на овие konto (секоја промена на страната побарува на контото 706, односно 707) се врши задолжување на konto 6001 кога се книжи делот за соосигурување, односно реосигурување во бруто резервата за преносна премија, односно негово зголемување. Со задолжување на овие konto (секоја промена на страната должи на konto 706 и 707) се врши одобрување на konto 6001 кога се намалува делот за соосигурување односно реосигурување во бруто резервата за преносна премија.

Во рамки на conta од групата 71 се прикажуваат останатите осигурително технички приходи, како што се приходите по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка, приходите по основ на наплатени побарувања по основ на останати работи на осигурување и реосигурување (освен по основ на премија за осигурување), приходите од претходни години, како и останати осигурително технички приходи.

На conta од групата 72 се прикажуваат приходите од финансиски вложувања, како што се приходите по основ на камати, курсни разлики, зголемување на вредноста на финансиските вложувања и вложувањата во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста, нереализираните добивки од сведување на објективна вредност на финансиските и останатите вложувања, реализираните добивки од продажба на финансиски имот и материјални средства кои не служат за вршење на дејноста, приходите од амортизација на дисконтот на обврзниците, приходите по основ на дивиденди, приходите по основ на наемнини, како и останатите приходи од вложувања во финансиски и материјален имот.

На conta од групата 73 се прикажуваат останатите финансиски и други приходи од работењето, како што се приходите по основ на вредносно усогласување на нематеријални и материјални средства кои служат за вршење на дејноста, приходите по основ на некроткорочни средства наменети за продажба и прекинати работеша, приходите по основ на наплатени казни, приходите по основ на дотации, грантови и субвенции, како и останатите финансиски приходи и други приходи од работењето на друштвото за осигурување.

КЛАСА 8 - ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

На поединечните conta од оваа класа се искажува добивката или загубата пред оданочување, данокот на добивка или загуба, добивката или загубата по оданочување, како и распоредот на добивката за финансиската година.

КЛАСА 9 – КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Група 90 – Запишан капитал

На поединечните conta од оваа група се искажува акционерскиот капитал (основната главнина), односно вкупната вредност на издадените акции на друштвото за осигурување. Книжење во главната книга на conta од групата 90 се врши само во случај на зголемување или намалување на акционерскиот капитал. Промените на сопствениците на акции немаат влијание врз книжењата на овие conta. Податоците за сопственичката структура на акционерскиот капитал и другите податоци за сопствениците, друштвото за осигурување ги евидентира во книгата на акции и другите аналитички евиденции.

Доколку акциите во текот на емисијата или продажбата се продадат по повисока цена од номиналната, таа разлика претставува дополнително уплатени средства над номиналната вредност и истата се книжи во корист на conta од групата 91 – Премии на емитирани акции.

Група 92 – Резерви

На поединечните конта од оваа група се искажуваат законските, статутарните и останатите резерви (освен ревалоризационите) кои се формираат од остварената добивка по оданочување во согласност со законот и статутот на друштвото за осигурување.

Група 93 – Ревалоризациона резерва

Во рамки на контата 930 и 931 се прикажуваат резервите кои се резултат на ревалоризација на долгорочните материјални и нематеријални средства.

Во рамки на контата 932 се прикажува нереализираната добивка/загуба врз основа на промена на објективната вредност на финансиските вложувања расположливи за продажба. Кога финансиските средства (за кои нереализираната добивка/загуба е призната во капиталот) се продадат или доколку дојде до обезвреднување на истите, кумулативната добивка/загуба која претходно била призната во капиталот, треба да се пренесе од konto 932 на соодветно конта во рамки на групата 72.

Во рамки на konto 939 се искажуваат останатите ревалоризациони резерви кои не се опфатени на останатите конта од оваа група, како и ревалоризационите резерви настанати во вонредни околности.

Група 94 – Нераспределена нето-добивка или пренесена загуба

Во рамки на конта 940, односно 941 се прикажува нераспределената добивка или пренесената загуба од претходната година. Книжење на овие конта се врши по донесување одлука врз основа на законот или статутот на друштвото за осигурување, остварената добивка или загуба од претходната година да се рапореде во категоријата нераспределена добивка, односно загубата од претходната година да се прикаже во деловните книги како пренесена загуба.

Група 95 – Нето-добивка или загуба за тековната година

Во рамки на конта 950 односно 951 се прикажува добивката или загубата за тековната деловна година, односно годината за која се составува финансискиот извештај. Овие конта по правило се користат за книжење на нето-добивката/загубата по оданочување која е остварена во тековната деловна година за која се составува финансискиот извештај, а се спроведува под датум 31.12. за состојбата на ова konto да се прикаже во

билансот на позицијата добивка или загуба за тековната година. Книжење на овие конта се врши по донесување одлука врз основа на законот или статутот на друштвото за осигурување, остварената добивка или загуба од претходната година да се рапореде во категоријата нераспределена добивка, односно загуба од претходната година и истата да се прикаже во деловните книги како нераспределена добивка или пренесена загуба.

Група 99 – Вонбилансна евиденција

Вонбилансната евиденција претставува автономен дел на главната книга каде состојбата на активните и на пасивните вонбилансни записи мора да биде урамнотежена според начелото на двојно книговодство.

Во рамки на конта 990-994 се книжат активните вонбилансни записи (потенцијални средства/имот), како што се разни материјални облици на средства, хартии од вредност и останати активни вонбилансни записи. За секој од наведените записи се води аналитичка евиденција во која се обезбедуваат сите податоци за инструментите кои се предмет на вонбилансната евиденција.

Во рамки на конта 995-999 се книжат пасивните вонбилансни записи (потенцијални обврски и извори на средства). За секој од наведените записи се води аналитичка евиденција во која се обезбедуваат сите податоци за инструментите кои се предмет на вонбилансната евиденција.

Член 2

(1) Овој правилник влегува во сила и е во примена со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(2) По исклучок на став (1) од овој член, друштвата за осигурување кои применуваат сметководствени политики на признавање, последователно мерење и обезбедување за трошоците за стекнување кои се разликуваат од барањата содржани во Прилог 2 Упатство за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување од овој правилник се должни да обезбедат идна примена на променети сметководствени политики најдоцна со состојбата на одложените трошоци за стекнување на 1.1.2021 година.

Бр. 02-583/12
7 август 2019 година
Скопје

Совет на експерти на Агенцијата
Претседател,
д-р **Климе Попоски**, с.р.



СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија



www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје

бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.

Директор и одговорен уредник – Мартин Костовски

телефон: +389-2-55 12 400

телефакс: +389-2-55 12 401

ISSN 0354-1622



2019170

Претплатата за 2019 година изнесува 10.100 денари.

„Службен весник на Република Северна Македонија“ излегува по потреба.

Рок за рекламации: 15 дена.

Жиро-сметка: 300000000188798.

Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.

Печат: Печатница ЕВРОПА 92 ДООЕЛ, Кочани.